

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

SCLOVENEC

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Terorizem propadajoče klike

Dočim opažamo v večini kulturnih držav sveta v zadnjem času odločen preobrat iz propadajočega liberalizma k novim oblikam javnega življenja, ki naj bi jih prešinjal na religio ali pa vsaj na krščansko ali naravno moralno osnovan življenjski nazor, ki naj bi obnovil tako kulturno kakor gospodarsko strukturo naroda, se je v Mehiki zajedlo po vojni svobodomiselnost tako globoko v politično vodilno inteligenco te dežele, da je duh novega časa zaenkrat še čisto brez moči, da bi se izvršil tako potreben preobrat tudi v tej deželi. To je tem bolj čudno, ker v vseh deželah srednje in južne Amerike, kamor Mehika po svojem kulturnem obeležju spada, vlada čisto nasprotna miselnost, ki se ne kaže samo v verski toleranci in širokogrudnosti, ampak v naravnost katoliški usmerjenosti javnega življenja. V Mehiki pač prevladuje še vedno socializem, ki je v kulturnem pogledu čisto orietiran po boljševiskem vzorcu, tako, da je Mehika po pravici dobila ime »ameriške Rusije«. Od Callesa naprej so si mehiške vlade po kratkem intervalu, ko so bili vladodržci po političnih in socialnih razmerah prisiljeni k premirju s Cerkvijo, postavile za svojo glavno nalogo, da javno življenje popolnoma razkristjanijo in ga postavijo na podlago najčistejšega ateizma. Pri tem teh »svobodomiselcev« čisto nič ne moti dejstvo, da je ogromna večina ljudstva zavedno katoliška in da je ta katoliška zavest vsled krutega preganjanja, okrepljena po brezprimernem mučenstvu, še narasla. Politična oblast v Mehiki je pač v rokah klike, ki demokratično ustavo izrablja v to, da resnično ljudsko voljo tlači in ji ne dovoli priti do izraza, podprta po največji korupciji, ki jo omogočajo zveze z ameriškim velekapitalom, ki je pravi gospodar te nesrečne dežele. Kjer ne pomagajo znane politične metode potvarjanja ljudske volje, kakor so običajne v vseh lažidemokracijah propadajočega sveta, tam se poslužuje mehiška socialistična oligarhija policije in vojaštva, proti kateremu so ljudske množice brez orožja.

Preganjanje katoličanstva se seveda zavija v zakonite forme. Kakor znano, je osrednja vlada mehiške federacije sklenila ustavo, ki daje zveznim državam pravico, da same določajo število duhovnikov in cerkva, ki so vsaki posamezni državi za dušno pastirstvo potrebne, pri čemer to potrebo samovoljno ugotavljajo in določa vlada vsake posamezne zvezne dežele. Na ta način imajo framasonski socialisti (čudna epaka) v rokah sredstvo, da izpodkopavajo katoliško Cerkvev in da odpor ljudstva proti temu označujejo kot upor zoper ustavo in obstoječe zakone. Kako krivičen pa je ta zakon, razvidimo iz sledečega: V državi Tabasko je za 200 tisoč vernikov, ki stanujejo raztreseni po ozemlju nad 25.000 kvadr. kilometrov, dovoljen en sam duhovnik. V mestu Vera Cruz naj en sam duhovnik pastiruje 100.000 katoličanov. V vsej tej državi pa, v kateri stanuje 1.300.000 katoličanov na teritoriji 70.000 kvadr. kilometrov, je vsega skupaj samo 13 duhovnikov. Število cerkva je tako omejeno, da so verniki primorani, ako hočejo zadostiti svojim najnujnejšim verskim dolžnostim, romati daleč v glavno mesto, medtem ko je v njihovi vasi sami cerkev zaprta ali pa po ruskem vzorcu spremenjena v gledališče in kino ali pa v brezversko biblioteko oziroma socialistično šolo. Najnovejši zgled pa je država Sonora, v kateri je guverner sin znanega mehiškega Nerona, bivšega predsednika republike Callesa, kjer je vlada te dni izgnala vse duhovnike pod pretvezo, da so proti zakonu skrivaj podučevali krščanski nauk, kar je v Mehiki dovoljeno edino zakonito dopuščeni dušnim pastirjem, in še to samo v cerkvi, ne pa v šoli, ki je postala po najnovšem zakonu iz l. 1934 popolnoma brezverska. Vrh tega vlada zapira duhovna semenišča in ostale verske kolegije in institute. Škofje so proti temu brez moči, ker se vlada ni pomišljala, da izžene iz države samega apostolskega delegata, nadškofa Morelija, ki mu ni podelila mehiškega državljanstva, daši je rojen v Queretaru.

Da se je baš v zadnjem času tako zelo poosttrila verska borba v Mehiki, je vzrok že omenjena šolska reforma, po kateri se je šola popolnoma razkristjanila. Vlada je izdelala šolski program, ki predpisuje za mladino socialistično vzgojo, zato da se, kakor je izjavil naučni minister Narciso Bassols sam, »osvobodijo vseh dogmatičnih predsodkov«. Ljudstvo se je proti tej reformi dvignilo posebno zaradi tega, ker je vlada uvedla takozvano seksualno izobrazbo mladine, ki se vrši na najbolj surov način, tako da se mladina ne navzame nobene prave seksualne etike, ampak da se narobe dražijo najnižji nagoni. Ljudstvo se je temu ponekod naravnost uprlo, tako da je vlada morala poslati na ulice policijo, ki je starše razganjala in jih zapirala po ječah ter jim nalagala visoke globe. Vendar pa se starši ne dajo uplašiti, ko gre za obrambo otrok pred uradno propagirano demoralizacijo in popoganzanjem njihovega naraščanja; zato je framasonsko-socialistična klika tem bolj razkačena in znaša svojo jezo nad Cerkvijo, ki jo dolži rovarjenja proti državi in revoluciji, zato, ker brani naravne pravice staršev in otrok ter krščanske vesti in svobode. Tudi škofje storijo vse, kar jim je mogoče v takih razmerah, ko jim vsak dan grozi ječa ali izgon, in se poslužujejo predvsem katoliškega tiska, ki ga je pa vlada seveda tudi že začela na vso moč šikanirati in preganjati kljub temu, da po ustavi v Mehiki vlada »popolna tiskovna svoboda«. Osnoval se je pokret »duhovne borbe za mehiških mladince, ki je razširjen po vsej državi in ki se res more posluževati samo duhovnih in moralnih sredstev v tej strašni borbi. Zaenkrat pa prevladuje surova sila, s katero vladodržci skušajo zatreti vsak poizkus, da se z besedo in tiskom ter z orožjem duha sploh ščitijo najelementarnejše svoboščine ljudstva, ki jih garantirajo temeljni členi ustave. Toda teror svobodomiselnosti klike, ki si nadeva demokratično in socialistično krinko, ne bo mogel trajno zadušiti mo-

Pred velikimi diplomatskimi pogajanjmi na severu

Prijateljske manifestacije med Poljsko in Estonijo

Varšava, 21. maja.

(Od našega dopisnika.)

Evropsko časopisje ni posvetilo zadostne pozornosti diplomatskemu činu, ki se je izvršil v Moskvi dne 5. maja, ko sta poljska in sovjetska vlada podaljšali za novih 10 let nenapadalni pakt, sklenjen pred dvema letoma. Kajti pomen tega dejanja ne leži toliko v podaljšanju samem, saj je bil nenapadalni pakt veljaven še za eno celo leto in je torej bilo več kot dovolj časa misliti na bodočnost, marveč leži pomen v majhnem protokolu, ki je bil dne 5. maja priključen nenapadalnemu paktu in ki bistveno spreminja politično ozračje na severovzhodu Evrope.

Rusija je pustila pasti Litvo

Dne 28. septembra 1926 je takratni sovjetski komisar za zunanje zadeve Čičerin poslal litvanski vladi v Kovno pomembno noto, v kateri je izjavil, »da dejanska kršitev meja litvanske države, ki se je izvršila proti volji litvanskega naroda, nikakor ni spremenila naziranja ruske vlade glede pravne pripadnosti tega ozemlja in glede pravic, ki jih ima Litva nad temi pokrajinami.« S tem je ruska vlada na zelo razumljiv način povedala, da na vsak način podpira litvansko vlado v njeni borbi proti Poljski, ki se je malo prej polastila okrožij Vilne in Grodno. In Litva se je od takrat stalno opirala na to pomoč sovjetske Rusije.

Dne 5. maja pa, ko se je podaljšal nenapadalni pakt med Poljsko in Rusijo, sta Litvinov in poljski

veleposlanik Lukaszewicz podpisala kratek protokol, ki izrecno omenja zgoraj navedeno Čičerinovo pismo ter pristavlja, da izgublja vso nadaljno veljavo, češ, da se »ruska vlada obveže, da to noto ne bo več razlagala tako, kot da bi se Sovjetska Rusija hotela vmešavati v končnoveljavno urejanje meja med Poljsko in med Litvo«.

Poljska je dobila proste roke za reorganizacijo Baltika

S tem je dobila Poljska proste roke na Baltiku in ruska mōra, ki je kot grozeča klada ležala nad poljsko baltičsko zunanjo politiko, je izginila. V tem leži pomen 5. maja, ki je beležil zelo dalekosežno zmago poljske zunanje politike. Zakaj se je Rusija naenkrat potočila nazaj in pustila Litvo viseti v zraku, ki jo je težko povedati. Brez dvoma je pa bres, ki jo je dala Litvi, samo del njene nove evropske politike, na drugi strani pa priznanje, da ima Poljska kot velesila pravico, da nekoliko po svoje uredi položaj med baltičskimi državami.

Kaj se bo sedaj zgodilo? Dokler je Litva imela za svojim hrbtom Rusijo in seveda tudi Nemčijo, se je s posnemanja vredno trdovratnostjo borila za svoje pravice v Vilni in v Grodnu. Nobena Zveza narodov ji ni bila kos. Nikdo je ni mogel spraviti na kolena. Sedaj odpade ruska pomoč, odpadla je pa tudi zaradi dogodkov v Memelu (Klaipėda) nemška podpora. Prepričana sama sebi, bo Litva sedaj, tako mislijo, bolj pristopna za kakšno sporazumno rešitev s Poljsko. Poljsko zunanje mini-

strstvo ima baje, tako zatrjujejo tukaj, že pripravljeno besedilo pogodbe, ki jo bo predložilo Litvi. Po tukajšnjih informacijah poljske vlade »ne bo silila Litve, da bi izrecno pristala na odstop Vilne, marveč se bo zadovoljila s tem, da se o tem vprašanju enostavno ne bo govorilo. Na drugi strani pa zatrjujejo, da se je po povratku grofa Zubova, ki je bil dalje časa pri maršalu Pilsudskemu, razvila zelo močeno propaganda po vsej Litvi za sporazum s Poljsko. Po vsem tem sodim, da stojimo na pragu velikih iniciativ poljske vlade za politično organizacijo baltičskih držav. Vprašanje je samo, s čem je Poljska plačala koncesije sovjetske Rusije? W. R.

„Nič nas ne loči, vse nas družijo“

Varšava, 25. maja. Z. Zunanji minister Estonije se nahaja na uradnem obisku v poljski prestolici, kjer je bil sprejet s toliko prisrčnostjo, da to komentirajo v vseh diplomatskih krogih. Medtem ko francoskega zunanjega ministra Barthouja ni sprejel na kolodvoru Beck osebno, ampak njegov zastopnik, je bil sprejem estonskega državnika ves prijateljski. Poluradno glasilo vlade je objavilo uvodnik, v katerem slavi estonski obisk kot znamenje boljše bodočnosti, ter pristavlja, »da nas nič več ne loči, marveč, da nas vse združuje«. Iz tega sklepajo, da gre za državniška posvetovanja velikega štila, ki imajo namen preoblikovati političen položaj med baltičskimi državami pod vodstvom Poljske.

Trgovinska pogodba z Bolgarijo

Izjava ministra Demetroviča

Belgrad, 25. maja. AA. O priliki podpisa trgovinske pogodbe med kraljevino Jugoslavijo in kraljevino Bolgarijo je dal trgovinski minister Juraj Demetrovič poročevalcem listov danes dopolnne tole izjavo:

Nova trgovinska pogodba med kraljevino Jugoslavijo in kraljevino Bolgarijo, podpisana na dan slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda, pomeni konec dobe nenormalnih medsebojnih gospodarskih odnosov, ki so za dva sosednja in bratska naroda toliko bolj neprijetni.

Celih 37 let je minilo po sklenitvi poslednje trgovinske pogodbe med kraljevino Srbijo in kraljevino Bolgarijo. Od tistega časa pa do danes ne samo, da se ni nič storilo za daljni napredek medsebojnih gospodarskih odnosov, pri obojestranski izmenjavi blaga, temveč je pod silo razmer prišlo do neustreznosti odnosov pri oboje-

stranski izmenjavi blaga. To je trajalo vseh zadnjih 20 let. Dve desetletji sta se torej naši dve gospodarstvi tako rekoč sistematsko ignorirali.

Nova pogodba je napravila konec tem razmeram. Ta pogodba, trdno upam, pomeni začetek nove dobe v gospodarskih odnosih med Jugoslavijo in Bolgarijo. Pa ne samo to, temveč bo tudi mnogo doprinesla k trajnemu povezovanju medsebojnih interesov, kar je prirodna posledica pravičnega in nemotnega gospodarskega delovanja, ki ga ravno ta nova trgovinska pogodba želi postaviti na zdrave in solidne temelje. Nova pogodba mora dati pobudo za izrabo prirodnih pogojev izmenjave blaga teh dveh držav; njen smoter je zaječiti pravilne osnove gospodarskega delovanja in nuditi obojestranski ugodnosti z vsemi potrebnimi olajšavami gibanju izmenjave blaga, dela in kapitala.

Minister Demetrovič podpisuje trgovinsko pogodbo

Tajne bolgarske revolucije

Sofija, 25. maja. tg. Prebivalstvo Sofije je danes prvič po državnem udaru Zvenarjev imelo priliko, da vidi kralja Borisa na sofijskih ulicah. Danes namreč je vsa Bolgarija slavila svoj največji praznik sv. Cirila in Metoda in je ob tej priliki bila v Sofiji velika parada bolgarske mladine pred novo vlado, za katero so bile pripravljene posebne tribune. Kralj Boris je prišel nekoliko pozneje in zavzel svoje mesto sredi ministrov na vladni tribuni in je z živim zanimanjem sledil mimohodu mladine, ki je kralja navdušeno pozdravljala. Občinstvo je posebno navdušeno pozdravljalo neko skupino mladine, ki je korakala v strnjenih vrstah z velikim praporom na čelu, na katerem so se blestele besede: Naj dolgo živi naš kralj.

Ker mimohod vojske ni vzbudil nobenega na-

vdušenja in so osebe starih ministrov vzbudile le glasno posmehovanje, med tem ko so bili novi ministri sprejeti skrajno hladno, smatrajo inozemski krogi, da revolucija nikakor ni povzročila tistega enodušnega navdušenja, o katerem se je sprva govorilo. Nadalje pada v oči, da je kraljeva popularnost močno narasla in da se je ljudstvo njemu približalo, novim diktatorjem pa oddaljilo. Sliši se celo, da je revolucija bila le izid dolgotrajnega boja med krono in armado in da je v tem boju ljudstvo zavzele stališče kralja.

Barikade

New York, 25. maja. c. Včeraj popoldne je prišlo do prave bitke med stavkujočimi in vojaštvom ter policijo v Toledu. Stavkujoči delavci so si zgradili barikade, katere je vojaštvo večkrat zastopnj jurišalo. Ko je vojaštvo opazilo, da ne more zavzeti barikad, je na nje spustilo strupene pline. Učinek je bil strašen. Delavci so se v silnih bolečinah zvijali po ulicah. Plin je vdrl v stanovanjske hiše, nakar so se ženske in otroci s silnim krikom umikali iz strupenega ozračja. Ko pa se je plin umaknil, so se delavci zopet zbrali na barikadah. Šele noč je prekinila bitko.

Kralj na slavi konjiške brigade

Belgrad, 25. maja. m. Na Topčideru je imela danes slavo konjiška brigada kraljeve garde, katere se je udeležil tudi Nj. Vel. kralj v spremlju maršala dvora Dimitrijeviča in prvega adjutanta generala Ječmeniča. Zatem je bil slavnostni obred, na katerem je kralj dvignil čašo in napil gardistom s sledečo zdravico: »Gospodje častniki! Ko vam čestitam slavo s najlepšimi željami za napredek vaše brigade, sem prepričan, da boste tudi v bodoče vredni mojega zaupanja in da boste svojo vzvišeno častniško dolžnost vršili v vaš in moj ponos in slavo domovine. To čašo dvigam na vaše zdravje.« Za napitnico se mu je zahvalil zopet domačin polkovnik Krstić, nakar je kralj, burno pozdravljen, zapustil vojašnico in se odpeljal v svoj dvorec na Dedinjah.

So. Oče v Castel Gandolfo

Vatikan, 25. maja. TG. Včeraj je sv. oče zopet obiskal Castel Gandolfo. Ob 9.10 zjutraj je prišel v letno vilo, pregledal dela, nato pa se odšel na polja, kjer se je razgovarjal z delavci. Ob 11 je bil zopet v Vatikanu, kjer jih je sprejemal v avdicijon.

Škoj dr. Fogar

Trst, 25. maja. c. Kakor smo že javili, je bil te dni pri sv. očetu tržaški škof dr. Fogar. V Vatikanu je obrazil obtožbe, ki so jih vložili proti njemu fašisti zaradi slovenskega bogoslužja v Julijski Krajini. Dr. Fogar je tudi obtožen od fašistov, da je tržaške bogoslovce pončeval slovensčino. Pred škofijsko palačo v Trstu stoji oboženi karabinerji, ki ne puščajo nikogar več k škofu.

Jevtič odpotoval v Ženevo

Belgrad, 25. maja. m. Z večernim ekspresnim vlakom je odpotoval na zasedanje razorožitvene konference v Ženevo jugoslovanski zunanji minister Jevtič. Z njim je odpotovala tudi njegova žena in kabinetni šef Marković. Po zasedanju v Ženevi bo odpotoval Jevtič na oficijeln obisk v Pariz.

Dr. Beneš — 50 letnik

Praga, 25. maja. p. Danes je posetil češko-slovaškega zunanjega ministra dr. Edvarda Beneša nemški poslanik in Pragi dr. Walter Koch ter mu kot doven v imenu diplomatskega zbora izrekel za 50-letnico njegovega rojstva iskrene čestitke, za katere se mu je dr. Beneš kratko zahvalil. Dr. Koch je posebno poudarjal dobre stike dr. Beneša z diplomatskim zborom.

Nadvojvoda Evgen v Avstriji

Dunaj, 25. maja. TG. Danes predpoldne je nadvojvoda Evgen obiskal zveznega kanclerja dr. Dollfusa. Nato je bil objavljen komuniké, v katerem se sporoča, da je Evgen šel k Dollfussu le zato, da se mu zahvali za dovoljenje bivanja v Avstriji. Evgena je obiskal tudi podkancler Fey.

Roparske tolpe v Chicagu

Chicago, 25. maja. p. Zopet so odkrili nov umor roparske tolpe znanega Dillingerja, katerega ameriške policijske oblasti že tedne preganjajo brez uspeha. Pri mestu East Chicago v državi Indiana so našli v gozdu dva mrtva policista, ki sta padla pod revolverjskimi strel Dillingerja in njegove tolpe, katero sta zasledovala. Guvernerji 5 severnoameriških držav so razpisali nagrado 5000 dolarjev za aretacijo Dillingerja. Danes je Dillingerjeva tolpa izvršila zopet nov droben rop. Napadla je neko čikaško banko. Pri streljanju je bil 1 bandit usmrčen, 1 pa težko ranjen, dočim se je ostalih posrečilo zbežati na avtomobilu, ki jih je čakal pred banko. Policiji so ušli 4 razbojniki: 2 moška in 2 ženske.

Nihče se še ni kesal!

Kdor jo enkrat kupi,
jo vedno zahteva.

gočnega klika po upostavitvi najosnovnejših moralnih vrednot naroda in po političnem in duhovnem preobratu, ki se mu tudi peščica mehiških tiranov ne bo mogla ustaviti.

Pogajanja v Ženevi

Rusija bo sprejeta v Zvezo narodov že v jeseni?

Pariz, 25. maja. b. Radikalni »L'Ouvrier« po-roča, da potuje francoski zunanji minister Barthou v nedeljo zvečer v Ženevo. Med drugimi ga bodo spremljali vojni minister maršal Petain, mornariški minister Pietry in letalski minister general Demain. Politični sodelavci tega lista izve, da bo Barthou po splošnem opisu francoske razorožitvene politike predlagal, da se razorožitvena pogajanja prenesejo nazaj v Zvezo narodov. Pred tem bo imel sovjetski delegat velik govor, v katerem bo napovedal vstop Sovjetske Rusije v Zvezo narodov v jeseni. Pri tej priliki bo orisal sovjetski načrt o varnostnih garancijah. Barthoujev predlog bo gotovo sprejet, čeprav mu bodo nasprotovali nekatere manjše države. Nato bo izvoljen poseben odbor Sveta Zveze narodov, v katerem bo tudi Sovjetska Rusija in Združene države. Ta odbor bo razpravljal o razorožitvenih problemih tako dolgo, dokler ne bo omogočeno ponovno sklicanje nove razorožitvene konference. V mediasu se bodo vodila aktivna pogajanja med vladami, predvsem med Francijo in Anglijo o ruskem načrtu.

Sovjetski ljudski komisar za zunanje zadeve

Francoski zunanji minister

o Rusiji, Avstriji in Posaarju

Pariz, 25. maja. TG. Zunanji minister Louis Barthou je danes popoldne odgovoril v skupščini na razne interpellacije o vladni zunanji politiki. — Barthou je poročal zlasti o svojem potovanju v Varšavo in o svojem sestanku s češkoslovaškim zunanjim ministrom dr. Benešem.

Barthou je dalje izjavil, da je sodeloval pri zbližanju med Poljsko in Rusijo. Smatra, da bi vstop Sovjetske Rusije v Zvezo narodov pomenil važen dogodek za evropski mir. Vprašanje pa, je nadaljeval Barthou, ali bomo podpirali zahtevo Rusije po stalnem mestu v Svetu ZN, je indiskretno

K pogajanjem za vstop sovetov v Zvezo narodov

Važen glas, Osservatore Romana

Zadnje dni se vedno bolj množe glasovi, da bo Rusija, predvsem po prizadevanju Francije, stopila v Zvezo narodov. Zanimivo je, kaj o tem vprašanju piše »Osservatore Romano«:

»Journal de Geneve« definira zadnje razgovore med Litvinovom in Barthoujem kot francosko-sovjetski flirt. Nenaden prihod komisarja za zunanje zadeve v Ženevo, njegovi skrivnostni razgovori s francoskim ministrom, njegovo nadaljnje bivanje v mali svojski vasi, ki je dala listom mnogo materijala, da sestavljajo najbolj alarmantna poročila o namenih Litvinova.

Videz je, da ima sovjetski minister dvojno diplomatično nalogo: eno kot zunanji minister in odposlanec Stalina, da se razgleda v Ženevi, če bi bile kapitalistične države pripravljene, da odstojijo Rusiji eno izmed toliko izpraznjenih mest. Drugo poslanstvo pa ima Litvinov kot poslanik komunistične internacionale, ki naj bi Trockiju prinesel Stalinovo odpuščanje in njegov blagoslov za velike usluge, ki jih je, čeprav preganec, storil v inozemstvu za komunistično stvar.

Ce pustimo izven vidika razgovore med Trockijem in Litvinovom, ki so zaenkrat zaviti še v skrivnostno temo, pa je tembolj jasno, da si Sovjeti zelo prizadevajo, da se približajo Zvezi narodov.

Iz komentarjev angleškega in francoskega tiska in listov Male zveze bi se dalo sklepati, da je nova sovjetska politika dobila mnogo prijateljev in neopričakovane pobude, v ostalem pa ni težko uganiti motive.

Predvsem se pričakuje od Rusije v Ženevi, da bo usoda Zveze narodov po odhodu Japonske in Nemčije precej zboljšana. Zvezi narodov se sedaj predvsem očita, da ne predstavlja več zveze pomembnih sil, ampak da je postala navadno društvo nekaj držav, ki so ostale v Ženevi ne toliko iz pričanja o potrebi Zveze narodov, ampak, ker niso zaenkrat še našle nobenega povišja, da jo zapuste, čeprav je bas zadnje dneve doživela strahovit udarec radi izjavljene razorožitvene konference.

Tudi pristop Rusije k Zvezi narodov nekateri evropski narodi spremljajo še z drugimi simpatijami. Prodor narodnega socializma v Nemčiji je brezuspešno sovjetske načrte o zmagi komunizma na zapadu in s tem tudi izločil strah o neposredni zmagi komunizma v Evropi. Nemško-poljska pogodba, katere veličanska važnost postaja od dneva do dneva očitnejša, je imela dvojno posledico: na eni strani je bila okrepljena protikomunistična fronta, na drugi strani pa je nemški politiki uspelo, da je omejevala vpliv francosko-poljskega pri-

Litvinov je odpotoval večeraj popoldne z avtomobilom iz Mentone v Nice. Skoraj istočasno je prispel v Mentono romunski zunanji minister Titulescu, ki je takoj odpotoval naprej proti Cap Martinu. Splošno se pričakuje, da bo danes ali jutri prisko do sestanka med Litvinovom in Titulescu. Na sestanku se bo proučilo vprašanje zbližanja med Sovjetsko Rusijo in državami Male zveze, kakor tudi vprašanje vstopa Sovjetske Rusije v Zvezo narodov.

London, 25. maja. b. Večernji državni dan, ki je bil namenjen letistvu, se je zaključil z banketom, na katerem je letalski minister Londonderry imel govor, v katerem je dejal, da je Anglija brez ozira na kakršnokoli konkretno razorožitve v Ženevi trdno sklenila, da poveča svoje letalske sile, tako, da bo zagotovljena njena varnost, istočasno pa, da bo lahko izpolnila svoje naloge kot center imperija. Od naroda, katerega življenje visi na kočki, ne more nihče zahtevati in pričakovati, da se odreče značni oborožitvi, vsaj tako dolgo ne, dokler je njegova zemlja izpostavljena ognju daljnometnih topov in dokler se lahko izvrši blokada njegovih luk.

in bi bilo o tem zaenkrat še prezgodaj govoriti. Povdarjam, da sem se pogajal glede vstopa Rusije v Zvezo narodov.

Glede Avstrije je Barthou dejal, da Francija v tem vprašanju ne more zavzeti drugačnega stališča kakor stališče, ki ga predpisuje čl. 80. versailleske pogodbe. Francoska vlada bo storila vse, da ohrani neodvisnost Avstrije.

O saarskem vprašanju je Barthou priznal, da to vprašanje moti dobre odnose med Francijo in Nemčijo in sploh evropsko politiko.

jateljstva, ki ga je Quai d'Orsay ves čas gojil s posebno pozornostjo.

Po poročilih francoskega tiska Barthoujeva pol v Varšavo ni imela zaželjenega uspeha, da bi namreč obnovila v enako iskreni meri staro francosko-poljsko prijateljstvo. Radi tega se je Francija odločila, da si išče novih prijateljev proti nemški politiki. Pod tem vidikom je treba moltriti razgovore med Barthoujem in Litvinovom zadnje dni v Ženevi, ki jih je z vsa simpatijo spremljalo francosko časopisje in listi Male zveze.

Tisti, ki razmišljajo tudi o posledicah pripustitve Rusije v Zvezo narodov, se danes vprašujejo tudi, pod kakimi pogoji bi se smelo zastopnikom Sovjetov dovoliti, da sede v Ženevi.

Tudi nekatoliški tisk, kakor je »Journal de Geneve«, je videti zaskrbljen radi posledice, ki bi jih imela pripustitev Rusije v Zvezo narodov ne le na političnem, ampak tudi na verskem in moralnem polju. Kajti Zveza narodov je do danes zbirala v svojem okrilju v veliki meri krščanske narode, ki so se dosedaj upirali divji protiverski kampanji Moskve, ki še tudi danes nenehoma govori o svetovni revoluciji in o vojni proti slehernemu verstvu.

Dr. Krop, generalni tajnik mednarodne zveze za obrambo proti bolševizmu na moralnem in verskem polju, je naslovil na tajnika Zveze narodov pismo, v katerem navaja ne-le nagibe iz mednarodnega prava, ampak tudi versko in kulturno stališče, ki se upira pripustitvi Sovjetov. Bog je tisti, pravi dr. Krop, ki od nas zahteva, da dvignemo svoj glas proti zatiranju velikega krščanskega naroda, predvsem pa proti zatiranju toliko po nedolžnem preganjanju bratov in da zahtevamo od Zveze narodov, da pripusti Sovjetsko Rusijo v svojo sredo le pod pogojem, da spremeni svoj režim in da ga postavi na temelje pravičnosti in svobode, brez katerih noben moderen narod nima pravice, da ga spoštujejo in da ga cenijo pošteni ljudje.

Vprašanje teh »pogojev«, ki bi jih bilo treba predložiti Moskvi, je osnovno vprašanje civilizacije, ki res da je pripravljena sodelovati z vsemi narodi, ki pa se hoče tudi zavarovati pred načeli verskega in političnega nerada, ki morejo biti posledica takšnega sodelovanja.

Dunajska vremenska napoved: Nobene bistvene izpremembe.

Zagrebska vremenska napoved: Precej stalno, spremenljivo oblačno, temperatura zmerna.

Splitska vremenska napoved: Lahno oblačno s prehodnimi severovzhodnimi vetrovi.

meli, da smo mi najprej in v prvi crsti katolici in da moramo svoje razvanje popraviti in ga spraviti v sklad s smernicami šefa katoliške cerkve.

Nimajo pa katoliškega čula oni, ki vsako dejanje Cerkev radi razlagajo s čisto človeškega stališča in ki zaradi tega podkajajo crhovnemu vodji Cerkev človeške nagibe, ki jih vodijo njih same zato, ker se ne morejo deigniti nad svoje lastno samoljublje.

Imeti katoliški čul se pravi imeti pogum in napravit, da ulihnejo razmoltravanje našega raznega razuma, kadar skušamo razumeti in vrednotiti delovanje Cerkev v zgodovini in v preoblikovanju sodobne družbe. Imeti katoliški čul se pravi v tem primeru stopiti na evstično duhovno stališče, ki je božje in vseobsegajoče, isto, na katerem vedno stoji tudi Cerkev sama; namreč, da se razširi miroljubno Kristusovo kraljestvo na la način, da postanejo vsi ljudje pravi otoci Očeta, ki je v nebesih.

Katoliški čuliti se pravi razumeti, da zakoniti in postave Cerkev niso cerige sužnje, ampak lučvoditeljice, ki nam kažejo smer, ki nam odkrivajo naše dolžnosti in ki so za nas sile našega osebnostnega. Mesto, da bi skušali te postave obiti v svojem vsakdanjem življenju, jih moramo sprejeti kot srečno priložnost, da pokažemo, da čulimo in da smo katolici.

Imeti katoliški čul se pravi ljubiti Cerkev s svojo silo svoje ljubezni, ljubiti vse, s čimer nas vesaja v svoje življenje, njeno liturgijo, njene pobožnosti, njene nauke...

Katoliški čul, to je znak, s katerim so okra-seni pravi apostoli Katoliške akcije.

Občinska seja v Mariboru

Maribor, 25. maja.

Za današnja seja je vladalo v Mariboru veliko zanimanje, ker so bila na dnevnem redu nekatera važna vprašanja. Galerija je bila zaradi tega čisto zasedena in je bilo navzočih posebno veliko mesarjev in pa članov sportnega kluba ISSK Maribor s kompletnim odborom na čelu. Na dnevnem redu je bilo namreč tudi vprašanje odvzema sportnega prostora temu klubu in prepustitve istega Sokolu. To vprašanje pa se je obravnavalo na tajni seji, radi česar so sportniki galerijo kmalu zapustili.

Po otvoritvi tretje redne seja je župan dr. Lipold omenil smrt slovenskega pisatelja Kostanjevca. Njegov spomin so počastili občinski svetniki z vzklikom: »Slava«. Po Kostanjevcu se bo imenovala nova ulica v Magdalenskem predmestju. Župan je sporočil nadalje, da je mestna občina kupila Vavpotičev portret kralja Aleksandra za 3500 Din. Turkovu hišo, ki zapira regulacijo Pobreške ceste, je občina kupila za 400.000 Din in jo bo v najkrajšem času podrla. Z dobljenim gradbenim materijalom iz te hiše bo mestna občina zgradila nekaj manjših stanovanjskih hišic, v katerih se bodo dobila cenena stanovanja.

Z ljubljansko mestno občino so se vodila pogajanja glede ustanovitve skupne »Kronike slovenskih mest«. Mariborska mestna občina bo sodelovala pri »Kroniki«. Članki o Mariboru se bodo urejali v Mariboru v posebnem redakcijskem odboru. Kot odškodnino pa bo mestna občina mariborska plačala ljubljanski mestni občini za vsako tiskano stran mariborskih vesti in člankov o Mariboru 200 Din.

Nato je sporočil še o sklepu preimovanja nekaterih mestnih ulic. Nova ulica, ki veže Korosko cesto s Smetanovo, se bo imenovala Bezenskova ulica.

Pred prehodom na dnevni red je zahteval občinski svetnik Bajt od župana, pojasnilo, kaj je z električno afero v tovarni Schonsky. Župan je pojasnil, da je občina ugotovila nerednosti, obvestila o tem bansko upravo in finančno ravnanjstvo ter vložila tudi ovadbo na državno pravdnštvo. Točnejše tozadevno pojasnilo pa poda na tajni seji. Na vrsto so prišla poročila posameznih odsekov.

Podpora za kolodvorski misijon - odklonjena

Za drugi odsek je poročal podžupan Golouh. Kučerjeva ustanova na Slomškovem trgu 12 ima namen skrbeti za vzgojo deklet Društvo za varstvo deklet v Mariboru, ki vzdržuje kolodvorski misijon, je prosilo za nekaj prostora v poslopju za svoje zavetišče. Odbor pa je prošnjo odklonil z utemeljitvijo, da je ustanova namenjena za druge svrhe, skušal pa bo doseči, da se iz te ustanove uredi vajeniški dom.

Za tretji odsek je poročal novi odsek poročevalec ing. Jelenc. Na Aleksandrovi cesti se je razširila obvezna dolžnost hišnih posetnikov za napravo novih hodnikov od 3 na 4 metre širine. S tem se bo mestna občina znatno razbremenila, dočim za hišne posetnike to razširjenje ne bo pomenilo posebnih bremen.

Krize v Romuniji ne bo

Bukarešta, 25. maja. AA. Rador poroča: Zadnje dni so krožile vesti o politični napetosti v Romuniji, ki bi utegnile izzvati ostavko vlade.

Tukajšnji uradni krogi zavračajo te vesti in izjavljajo, da so brez vsake podlage. Nj. Vel. kralj Karol je danes sprejel v avdienci predsednika vlade Tatarasca in ga po avdienci pridržal na kosilu.

Predsednik vlade Tatarasca je po kosilu izjavil novinarjem, da bo vlada nadaljevala z delom, ki si ga je začrtala ob prevzemu oblasti.

Voja v Južni Ameriki

Pariz, 25. maja. AA. Po poročilu »Asociadeti-Press« iz Lapaza, ki ga je razširil tudi Havas, so imeli Paragvajci pri bolivijskem protinapadu v odseku Ballivian 6000 mrtvih in 12.000 ranjenih.

Pešce dresirajo v Berlinu

Berlin, 25. maja. p. Berlinska policija je večeraj privedla veliko racijo na pešce, ki se niso držali prometnih predpisov, ali so se kakorkoli pregrešili zoper red na ulici, ali pa hodili nepravilno po ulicah. Policija je izvršila ta pregled od 3-7 popoldne in je v teku 4 ur ugotovila, da se je 9600 pešcev pregrešilo proti cestnim prometnim predpisom. Policija je sicer izrekla več kazni, večinoma denarnih, nekaj jih je tudi kaznovala s 24 ur zapora, večinoma pa so dobili samo ukor.

Gradba avtomobilskih cest

Znani stvaritelj italijanskih avto cest dr. ing. Piero Puricelli je izdelal načrt za 37.000 km avtomobilskih cest po vsej Evropi, ki bi bile povezane v sistem. Glavnih cest bi bilo 9 in bi bila zvezana med seboj vsa glavna mesta pa tudi pristanišča.

Glavne ceste bi bile tele: 1. Lizbona—Madrid—Barcelona—Marseille—Genova—Rim—Napoli—Brindisi—Valona—Sofija—Bukarešta (4500 km).

2. Madrid (pri Saragosi se odloči ta proga iz prve) —San Sebastian—Bordeaux—Paris—Bruselj—Amsterdam (2050 km).

3. Calais—Paris—Dijon—Bern—Sesto Calende—Milan—Benetke—Trst—Reka—Belgrad—Sofija—Carigrad (3470 km).

4. Paris—Karlsruhe—Monakovo—Solnograd—Dunaj—Budimpešta—Bukarešta (2650 km).

5. Bruselj—Kolin—Hannover—Berlin—Varsava (1600 km).

6. Berlin—Lipsko—Monakovo—Verona—Bologna—Florenca (potem na progi 1) —Perugia—Rim (1700 km).

7. (S progi 6) Berlin—Lipsko—Draždane—Praga—Dunaj—Gradec—Videm—Benetke—Bologna—Florenca—Rim (2750 km).

9. Varšava—Lvov—Konstanca (1350 km).

★

Dunaj, 25. maja. c. Vloge v avstrijske banke naraščajo. V mesecu aprilu so se zvišale za 17 1/2 %.

Veselični davek

Za četrti odsek je poročal svetnik Sabothy. Obširno je govoril o novem pravilniku glede veseličnega davka. Po tem pravilniku so oproščeni davka: vsa predavanja, govori patriotskega, gospodarskega in kulturnega značaja, cerkv, in šolske prireditve, tekmovalna sportni društva, prireditve mariborskih gasilcev, lastne predstave gledališč in lastni koncerti Glasbene Matice. 50% popusta uživajo gledališke prireditve prosvetnih društev in koncertne ter kulturne prireditve sploh. Pogoji so: pravočasna prijava, plačilo odpadajočega zneska davka v naprej in posebno žigosanje vstopnic. Prireditve pri pogrnjenih mizah in prireditve s plesom plačajo celo takso, ki znaša 10% od vsake vstopnice. — Nato je poročal o izvršeni kanalizaciji v Koroskem in Magdalenskem predmestju, ki se je dogotovila iz fonda za brezposelne. Za stalne revizorje Mestne hranilnice se imenujejo Roglič, Kejžar in Petejan.

Reševalno društvo bo preuredilo stari rešilni voz v detektivski avto. V to svrhu se dodeli 20.000 Din subvencije. Zaradi točnejše ugotovitve mestnega prebivalstva, ki je potrebno za dovršitev mariborskega adresarja, se izvrši ponoven popis vsega prebivalstva v Mariboru, za kar se bo porabilo 12.000 Din. Tiskovna zadruga, ki izda adresar, bo popis prebivalstva sofinancirala. Za popisovanje se bodo uporabili brezposelni inteligenti. Ravno tako se izvrši popis mladine, ki pride v poštev za obvezno telesno vzgojo. SUZOK v Zagrebu bo naložil v Mariborski mestni hranilnici 1 milijon Din, za kar mu bo mariborska mestna občina izdala popolno garancijo. Kino-podjetjem se zniža veselični davek od 8 na 6,5%.

Za tržni odsek je poročal podžupan g. Golouh. Sklene se premostitev mesarskih stojnic z Glavnega trga v Strossmayerjevo ulico. Poleg mesarjev se preseli tja tudi del trga, in sicer prodajalci perutnine, jajc, čebularji in del prodajalcev zelenjave. To pa je le začasna rešitev, ker se bodo mesarji po preselitvi magistrata v grad premestili na Rotovski trg.

O preureditvi mestnih podjetij je obširno poročal za ravnatelja mestnih podjetij svetnik Sabothy. Podal je sliko o stanju blagajin, ki so jih mestna podjetja prevzela od glavne mestne blagajne. Poročal je o preureditvi uradov mestnih podjetij. Podrobno se je bavil s preureditvijo avtobusnega prometa po mestu, ki se izvrši na ta način, da se izvede glavna proga med kolodvorom in mostom, dočim bodo vse ostale priključene k glavni progi kot nihajoče proge. Promet glavne proge se bo vršil od mosta na kolodvor in Glavnem trgu po Vetrinjski ulici na Grajski trg ter po Aleksandrovi cesti, nazaj pa čez Grajski trg, Jurčičevo ulico in Gosposko ulico. Na Glavnem trgu in na Grajskem trgu se napravita dva prometna otoka. Radi tega se bodo odstranile na Grajskem trgu benetnske črpalke, reklamni steber Mariborskega skarne in Zemljičeve verande. Na Grajskem trgu se osnuje nekako centralno postajališče za podeželske avtobuse in za avtobuse mestnih stranskih prog.

Seja ob času poročila še traja.

Drobne vesti

Belgrad, 25. maja. AA. Oletna licitacija za gradbena dela pri zgradbi za novi parlament, ki so bila razpisana za 30. maja, se ta dan ne bodo vršila.

Belgrad, 25. maja. m. Z nocošnjim brzovlakom so prispeli zastopniki zagrebške in ljubljanskega Penkluba, da se udeležijo sprejema bolgarskih penklubovcev, ki pridejo v Belgrad jutri ob 21. Iz Ljubljane je prišlo v Belgrad šest slovenskih književnikov, ki bodo nato spremljali bolgarske goste v Zagreb in Ljubljano.

Brno, 25. maja. b. Danes je odpotovalo v sovjetsko Rusijo nadaljnjih 209 članov avstrijskega Schutzbunda.

Pariz, 25. maja. e. Na tukajšnji borzi je danes nastopila velika baiske kot posledica poslabšanja francosko-nemških odnošajev. Vsi državni papirji so zelo padli.

Moskva, 25. maja. c. Letos se pričakuje zelo dobra žetev pšenice, zato je pričakovati velike ofenzivne ruske pšenice na evropskem trgu.

Iz Bukarešte poročajo, da so začele rasti cene pšenice. Cene rastejo radi tega, ker avstrijski mlini v velikih količinah kupujejo žito na Madjarskem.

Moskva, 25. maja. b. Uradno demantirajo vesti o napadu japonskih letal na mesta vzdolž mandžursko-ruske meje.

Moskva, 25. maja. TG. Iz Aljaske poročajo, da je »Krasin« prispel od Aljaske in se sedaj obrnil in odplul nazaj v Rusijo. Prof. Schmidt se je danes vkrcal v Newyork, na nemški parnik in odpotoval preko Hamburga v Moskvo.

Kijev, 25. maja. c. Tukaj so odkrili veliko korupcijsko afero, v katero so zapleteni visoki uradniki sovjetske industrije. Prodajali so iz državnih skladišč sladkor in moko. Pri tem so poverili 13 milijonov rubljev.

Berlin, 25. maja. p. Radi velikega od-toka zlata, ki je znašal v tretjem tednu meseca maja 14 milijonov mark, se je krife nemške marke znižalo od 4,8 na 4,6%, ker je istočasno padel tudi obtok bankovcev.

Berlin, 25. maja. AA. Iz Bremena poročajo, da je reka Weser zaradi velike suše tako pudla, da je ponekod plovba po njej skoraj nemogoča.

London, 25. maja. AA. Davi je umrl odlični angleški skladatelj Gustav Holst. V sredo so ga operirali.

London, 25. maja. b. Listi potrjujejo vesti, da se bodo v Londonu kmalu pričela pogajanja med Veliko Britanijo, Združenimi državami in Japonsko. Ta pogajanja bodo pripravila za veliko pomorsko konferenco, ki bo l. 1935 v Washingtonu.

Dublin, 25. maja. p. Irski parlament je danes izglasoval zakon, s katerim se ukinja na Irskem vsija zbornica, senat.

Atene, 25. maja. c. Zunanji minister Maksimos je odpotoval preko Brindizija v Ženevo ter se bo sestel z zunanjimi ministri Jugoslavije, Romunije in Turčije.

Madrid, 25. maja. b. Vlada je imenovala bivšega prosvet. ministra Madariago za stalnega delegata pri Zvezi narodov.

Newyork, 25. maja. p. Ameriški senat je danes izglasoval zakon, s katerim se daje predsedniku Rooseveltu pooblastilo, da prepreči vsak uvoz orožja v vojskujoči se državi Bolivijo in Paragvaj.

Utrinki

KATOLISKI ČUL, KAJ JE TO?

V »Semaine religieuse« v Montpellieru je napisal kanonik de Guerry sledeče lepe besede o tem, kaj je katoliški čul, kaj se pravi s Cerkevjo misliti, z njo presojati in z njo delati.

Katoliški čuliti, imeti katoliški čul, se pravi sprejeti z otroško ponižnostjo nauk Cerkev, kajti v luči prave vere samo izražamo svojo pokršteno božji auctoriteti cerkvenih naukov in se podvržemo neprestanemu delovanju božjega Duha, ki nauke Cerkev preveča. Katoliški čuliti se pravi, ne delati razlike med nauki Cerkev, ne opredeljevati njenih naukov, ampak prepustiti njej, in njej sami, da ob svojem času stopnjuje moč svojih izjav ali dubočje in definira sama mere gotovosti, ki jo je treba njenim naukom pripisati.

Katoliški čuliti se pravi ponižno, veselo in z zaupanjem podrečiti vse svoje življenje razumu smernicam Cerkev, ne da bi delali razlike med papeževanjem tega ali onega sv. očeta, marveč priznajoč v vsakem papežu Kristusovega zastopnika, ki je dobil od Boga nalogo, da vodi Cerkev v gotovem razdobju zgodovine.

Katoliški čuliti recimo oni veliki industrija-ler, ki nam je nedavno pocalal tole: Prej smo se mnogo prilepili socialnim načelom Cerkev, ker so preveč trdo zadevali ob naše navade in razvade, ob naše predsodke in ob naše materijalne interese. Danes je to drugate. Danes ne iščemo po papeževih okrožnicah najprej one točke, ki morebiti zadevajo ob naše osebne interese, danes ne iščemo po rimskih naukih več, če odgovarjajo ali ne našim lastnim razmišljanjem, marveč čisto nasprotno skušamo razumeti nauke Cerkev, ker smo razu-

Vzorna razstava ženske ročne obrti

Slovenska narodna umetnost
priča o slovenski kulturi

Ljubljana, 24. maja.

Širši javnosti skoro neopaženo je bila pred dnevi odprta v muzeju svojevrstna razstava, na kateri je nastranega toliko bogastva in lepote, da stopa človek iz sobe v sobo s tiho pobožnostjo v sruca kakor na posvečenem kraju. Dolga vrsta razstavljenih predmetov nam čudovito živo priča, kakšna umetniško pomembna dela so znale ustvariti umne glave in spretnosti naše slovenske žene v bližnji in daljni davni. Čeprav so razstavne sobe nekam pretesne, si razstavljalke primernejših prostorov pač niso mogle izbrati. Ves milje, preprosten s težkim molkom in dihom starodavnosti, daje razstavljenim predmetom poseben čar, da se z lahkoto poglabljamo v najsubtilnejše odtenke intimno preživljajočih se barv in prislusne njihovi najtišji govorici.

Prvotno so razstavljalke nameravale prirediti to razstavo na velesejmu, kjer bi bil gnutni uspeh gotovo neprimerno večji, moralni uspeh pa bi bil enak nič. Sejem pač ostane sejem in si ga ne moremo misliti drugače, kakor združenega z vsem zunanji pompom in truščenjem: vrtljaki, toboganom itd. Namesto resnih, vase pogreznjenih obrazov in pritenjenih korakov bi drveli mimo dragoceni umetnin pregledujoči koraki sejmarjev z brezbriznimi pogledi in hrupnimi besedami. To bi bila groba profanacija tako vzorno in z občudovanja vredno skrbno urejene razstave, ki nam kaže žensko ročno obrt v zgodovinsko-razvojni črti.

V prvi sobi je razstavljena moderna ženska ročna obrt, ki je v kričnem nasprotju z mehko, ubrano tehniko stare ročne obrti v drugih dveh sobah. Primerjava stare in moderne tehnike je zelo zanimiva in bi moral obiskovalec samo njej posvetiti več ur, če bi hotel dobiti vsaj površno razvojno sliko. Prvi vtis je za moderno tehniko skoro uničujoč: pri njej, se ti zdi, je vse bolj preračunano na zunanji efekt ter na umetniško in tehnično popolnost, iz starih ročnih del pa diha predvsem duša, tihožitje in idila našega podežlja.

V srednji sobi so razstavljena predvsem ročna dela, ki predstavljajo prehod iz gotske dobe v Valvazorjevo. So tam prvi prtiči, last muzeja, iz leta 1565, za etnografa zanimiv prtič z latinskimi napisom in letnico 1795, koreltje, še ves zaprt, iz leta 1728, čez 150 let stari predpasniki in srajce z lepimi okraški in vezinami. Nad vsem tem pa gospoduje, obešena na steno, znamenita znamenita posteljna odeja Kalanov z Visokega in pod njo črn žlahtni jopič z živo rdečo podlogo. Pozornost obiskovalca zbujata tudi velik prti, delo kmečke umetnice Podvertovčeve Urše iz Selca. V posebni omari je razviden razvoj naše avbe od njenih prvih početkov: prvi čelniki in prve bohinske zavijave s planikami, šaple, poročne kroge za avbo itd. Tam so tudi pasovi za spodrecanje narodnih noš, prav tako ročno delo, okusno okrašene mošnje za tobak, volneni pirhi iz Tuhinjske doline in brištele z Vranskega, ki ga je nosilo najbrhkejša dekle tamkajšnjega kraja, imenovana »savska rožica«.

Na desni strani srednje sobe je nekaj slik na steklu, ki so last muzeja, pod njimi pa najrazlič-

nejši krstni prtiči, prti za velikonočne jerbaze, brisače, blazine in celo povojček za otroke. Med vsem tem je tudi mnogo lepih koroških vezin.

V veliki dvorani zavzema največji obseg cerkvena umetnost. Predvsem te pritegnejo naše krasni baročni plašči iz šentjakobske cerkve s svojo bogato vezinami. Vsi so večinoma čez 200 let stari. Svojevsebo lep je med njimi iplašč s kitajsko ornamentiko. Mnogo občudovanja zbujata tudi plašč, ki se po svojem kroju povsem razlikuje od drugih in na katerem blestijo velike črke: KJGV. Te črke so bile celo g. msgru Steski trd oreh in je šele po dolgem prizadevanju razčlenil njihovo skrivnost. Dognal je, da so to zgolj začetne črke imena in priimka: Katharine Josefa Gräfin von Liechtenberg, ki je plašč leta 1741 podarila cerkvi. Potem je tam še znameniti Lavdonov plašč in plašč, ki je razmeroma še zelo »mlade«: bil je šele leta 1858 izdelan v Milanu. Čudovito lep je gotski križ od masnega plašča, star čez 400 let.

Sledi še dolga vrsta cerkvenih motivov iz škofjeloškega in ljubljanskega uršulinskega samostana. So to večinoma darovi znamenitih osebnosti, kakor dar Jakoba Selenburga, Marije Terezije in drugih. Bogato vezen prtiček za kelih, ki je last g. Sadnikarja iz Kamnika, je lastnoročno delo matere stiškega opata Viljema Kovačiča, ge. Ane Kovačič.

Oddelku cerkvene umetnosti so razstavljalke posvetile zlasti mnogo pozornosti. Da pa so ga mogle obogatiti s tako redkimi dragocenostmi, je nemala zasluga g. msgru Steske, ki je z vso vestnostjo in ljubeznijo podprl njihov trud. Večino razstavljenih cerkvenih umetnin je priskrbel on in mnogo tudi g. Sadnikar iz Kamnika.

Za cerkveno umetnostjo pride spet do svojega izraza narodna umetnost. Tako ne smemo prezreti ličnega vzorčnika, delo Prešernove hčerke Ernestine Jeločnikove in vzorčnika njene matere. Oba sta že čez sto let stara, a presenetljivo dobro ohranjena. V dveh velikih vitrinah sredi dvorane so razvrščene čipke in najrazličnejša drobarnja, kakor: pahljače in solčniki iz bruselskih čipk, križ iz las, miniaturne, vezen obroček, pajčolan iz šivanih bruselskih čipk, zaobljubljeni venec iz las ženina in neveste itd. Kdo bi mogel naštetati in podrobno opisati vse, kar se tu nudi očem obiskovalcev! Najrazvnejše oči najdejo v izobilju, kar so lepega in plemenitega ustvarile slovenske žene in dekleta v daljni in bližnji davni. Visoka stopnja slovenske narodne umetnosti, slovenske kulture je dobila tu svoj najvernejši in najpristnejši izraz.

Razstava je odprta vsak dan od 9 do 13 in od 15 do 18 in bo trajala do konca meseca.

Tel. 31-62 KINO KODELJEVO Tel. 31-62

Danes ob pol 9:

PESEM SVETA — (Jožef Schmidt)
in ZIG SRAMOTE (Boris Karlofi)Slovenski sin vzgaja sinove kitajskih
poganov Iz pisma misijonarja Kereca s Kitajskega

Pred nekaj dnevi se je zopet oglašil naš kitajski misijonar, g. Jožef Kerec iz daljne Kine. Poslal je svojim prijateljem v Ljubljani zelo obširno pismo, v katerem govori o misijonarskem delu na svoji novi misijonski postaji v Shiu Chow. Iz njegovega pisma veje duh junaškega heroizma in pripravljenosti za žrtve in trpljenje, iz njega pa spoznamo tudi razmere po katoliških misijonskih postajah v daljni Kini. Pismo iz zveneča v eno samo misel: mladina je naš up in mladino si lahko priborimo s šolo, s poukom. Zato je tudi najvažnejše misijonsko vprašanje na Kitajskem vprašanje katoliškega misijonskega šolstva, ki bo vzgojilo nove generacije katoliške mladine, vztrajne, prežete z veličastno idejo Kristusovega nauka, požrtvovalne in borbene.

Ker si je naš salezijanski misijonar o priliki svojega bivanja v domovini pridobil nešteto prijateljev in podpornikov svojega misijonskega dela, mislimo, da bo vsem ugodeno, če priobčimo nekaj podrobnosti iz njegovega obširnega pisma tudi v »Slovenec«.

»Pol leta je preteklo, odkar sem zapustil domovino in se zopet vrnil na svoje misijonsko polje. In kakor sem pokrepan zopet prišel za plug, tako še vedno z božjo pomočjo in z odločno voljo nadaljujem svoje delo. Bog mi je dosedaj še ohranil lepo zdravje in tudi odločno voljo pretrpeti vse križe in težave v tem svetem poklicu in tudi z lastno krvjo zapečatiti svoje misijonsko poslanstvo med tem poganskim narodom, ako bo Bog tako zahteval od mene. Mislim, da je to (da sem zdrav itd.) posebna božja milost, ki jo prejemam po priprošnji molitev, ki se tam v domovini opravljajo zame. Povejte vsem tem misijonskim prijateljem, da jim s hvaležnim srcem vsak dan vračam v svojih ubogih molitvah in žrtvah. Čeprav sem tako daleč od domovine, vendar jo globoko nosim v sru; njen procvet in dušni blagor njenih prebivalcev mi je tako pri sru, kakor mojih dragih Kitajcev, med katerimi me je Bog poklical.

Naš predsednik Cang Kai Sek je porazil uporno in komunistično 19. armado v provinci Fukien. Ostanki teh so se zatekli v se zdi, da sedaj vlada tu mir. Gotovo pa je, da se zopet nekaj groznega kuha tukaj, kjer so se zvarili vsi upori in kitajske revolucije. Naše mesto in tudi druga so obdana s strelskimi jarki in utrdkami in zrakoplovi imajo pogosto vaje nad našimi glavami. Bog ve, kaj nas še vse čaka in kateri trenotek bo zopet izbruhnilo. Pa kakor Bog hoče, tako naj se zgodi, pripravljeni smo na vsako trpljenje.

Kljub tem težkim razmeram Bog obilno blagoslavlja naše misijonsko delo. Delam za vse stanovne, a največji del mojih moči zavzema inteligenca in šolska mladina. To sta dva najvažnejša faktorja, od katerih bo mnogo odvisna dobra ali slaba bodočnost misijonskega pokreta na Kitajskem. Seveda pri tem ne zanemarjamo naših ubogih sečljakov, ki jim skušamo na razne načine pomagati: njihove sinove študiramo na naših

gimnazijah, da bodo z dobro izobrazbo prišli do boljšega zaslужka. Samo misijonsko delo med temi navadnimi ljudmi je silno težavno. Pogonom je grešno življenje postalo že navada in jih je zato težko »zgruncati« iz tega blatnega materializma na čednostno, sveto in nadnaravno življenje. Največ pričakujem od mladeničev, ki hodijo v naše šole. Čudovita je njihova gorečnost pri verouku. Ker ima naša šola prvico javnosti, med šolskimi urami ne smemo govoriti o veri. Zato zberem učence zvečer in jim dajem verski pouk. Knjigo: *Ce čing li hao* — razprava o pravi in napačni veri — se učijo na pamet in v prostem času jo potem sami razlagajo svojim domačim in bližnjim, da tudi oni spoznajo pravega Boga. Tudi je občudovanja vredno, kako lepo razumejo liturgično življenje, tako da imamo tudi lepo cerkveno petje (seveda kitajsko in v njihovih kitajskih melodijah).

Od 14. do 28. februarja sem se mudil v Hongkongu med svojimi dragimi novokristjani, ki so tako dolgo prosili, da bi prišel vsaj za nekaj dni k njim. Tri pridige sem imel vsak dan, nato še privatne sestanke in spovedovanje zjutraj in zvečer. Nedopovedljivo je, kako so bili srečni, da sem bil zopet med njimi, in kako so njihova srca plamtela v gorečnosti in se topila v ljubezni božji. Jaz sam sem kljub tolikemu naporu nemu delu prejel tudi toliko duševne tolažbe, da skoro nisem čutil utrujenosti, četudi sem zelo malo spal. Ko sem delil obhajilo, sem se moral večkrat ustaviti in se odpočiti, ker mi pluća niso več zmogla besedi: »Telo našega Gospoda...« in so me roke bolele od težkega ciborija; toliko množice so se zgrijnile okoli obhajilne mize.

V svojem novem misijonarskem vinogradu sem začel orati trdo grudo in treba bo še mnogo žrtev, predno bomo mogli doseči večje in vidnejše uspehe. Moja šola (gimnazija) ima do 200 učencev, večji del so sami pagani, med njimi otroci najboljših in najbolj uglednih družin (sinovi našega mandarina in ravnatelja osrednje državne šole).

Naša gimnazija si je, ker ima pravico javnosti in solidno disciplino, priborila močen ugled. Poleg poganskih dijakov iz našega mesta imamo tu tudi najboljše fante iz sosednjih vikariatov: Hongkonga, Makao in Fukin. Ko bom dobil zaproseno pravico javnosti tudi za višjo gimnazijo, upam pripraviti v tej gimnaziji najlepše elemente za katoliške univerze v Sanghaju in Pekingu. In to bo prineslo katoliški stvari na Kitajskem markantne napredne poteze.

Končujem svoje pismo in Vas prav lepo prosim, da me včasih priporočite Bogu v sveti daritvi; prav tako se priporočam vsem misijonskim dobrotnikom in prijateljem v domovini v molitev, da bi me Bog po svojem neskončnem usmiljenju še naprej podpiral in blagoslavljal v tem misijonarskem delu.

Vaš hvaležno vdani in Corde Jesu et Mariae

Jožef Kerec,
misijonar na Kitajskem.Novo Muzejsko društvo
za Slovenijo

Ljubljana, 25. maja.

V Ljubljani je delovalo dosedaj že sto let zelo marljivo in vneto Muzejsko društvo, ki si je pridobilo za raziskovanje naše narodne zgodovine in narave obilnih zaslug. Društvo je imelo do pred kratkim okvir muzejskega društva pretesen in se je preosnovala v novo Prirodoslovno društvo. Zato je bila potrebna reorganizacija drugega, zgodovinskega dela društva. To se je zgodilo včeraj na občenem zboru Muzejskega društva, ki se je vršil popoldne v knjižnici Narodnega doma. Občni zbor je vodil predsednik ing. Sbrizaj, ki je opisal delovanje društva v lanskem letu ter očrtal zlasti velik razmah prirodoslovne sekcije društva. Občni zbor je nato počastil spomin umrlih članov, to je prelata Kalana, Petra Grasselija, Alberta Zeschka, dr. Karbe, Cirila Dolencea, dr. Vinka Gregoriča in prof. Ljudevita Mlakarja. Nato se je predsednik zahvalil vsem, ki so društvo podpirali, to je gg. banu in podbanu, prosvetnemu šefu, mestni občini ljubljanski, TPD, Narodnemu muzeju in njegovemu ravnatelju dr. Malu. Predsednik je pozdravil ustanovitev Prirodoslovnega društva ter predlagal, naj se preostalo društvo reorganizira.

Tajnik dr. Kušar je opisal prvi začetek Prirodoslovnega društva, ki ima že skoraj 250 članov in toliko jih bo imelo tudi novo Muzejsko društvo. Un. prof. dr. Saria je poročal o stanju blaginje, nakar je bila podeljena obdoru razrešnica z zahvalo dr. Sarila. Poročilo o knjižnici je podal dr. Staudacher, ki je očrtal lep napredek knjižnice.

Načelnik zgodovinske sekcije dr. Milko Kos je poročal o delu te sekcije, ki se bo preosnovala v samostojno Muzejsko društvo.

Vaša naklonjenost
nam je potrebna!

Zato si prizadevamo kar je le mogoče, ustreči Vam tako v cenah, kakor tudi v postrežbi — tako, da ste z nami trajno zadovoljni.

Drogerija Gregorij dr. z o. z., Ljubljana
Prešernova ulica 5

Krizi so odbili rogove
in zato prišli pred sodišče

Maribor, 25. maja.

Pred malim senatom je sedela danes skupina ljudi iz Jareninskega dola, zapletena v znano jareninsko ponarejevalsko afero. Na zatožni klopi so se znašli Anton Kokot, 44-letni oženjen, brezposeln oskrbnik iz Jarenine, ki so ga pripeljali čuvaji iz preiskovalnega zapora, ter 65-letni posestnik France Kurnik iz Jareninskega dola, njegova žena, 62-letna Alojzija, njuna sinova, 28-letni France in 26-letni Rudolf, brat Antona Kokota, 37-letni viničar France, njun sorodnik, 23-letni Alojz Bizjak, hlapec iz Ribniškega sela ter zakonca 32-letni Anton Krupl in Pobrežja pri Mariboru in njegova žena Rozalija.

Glavni krivci, ki je spravil drugih osem soobdolžencev na zatožno klop, je Anton Kokot. Lani meseca julija je odslužil kazen v sodnih mariborskih zaporih; ko je prišel domov, se je povsod bahal, da je bil zaprt radi ponarejanja denarja. Računal je čisto pravilno, da priprosti kmetski ljudje tega ne smatrajo za preveliko pregreho in so zlasti v sedanjih težkih gospodarskih časih nagnjeni k temu, da radi dajejo ponarejevalcu zatočišče in pomoč. Kokot se je vsidral v Jareninskem dolu pri svojem svaku, ki je viničar. Na posestvo so hodili delat Kurnikovi fantje iz sosesčine ter se seznanili s Kokotom. Pogovarjali so se med seboj o težkih časih in ko je nekdo omenil, da bi bil še najboljši izhod iz splošne krize ponarejanje denarja, je Kokot takoj rekel, da zna on ponarejati stotake. Kurnikovi so se oprijeli predloženega načrta ter sprejeli Kokota na svoj dom. Dali so mu hrano in streho, stari oče Kurnik pa mu je prepustil pravi stotak, da ga je imel za vzorec. Po njem je izdelal Kurnik prvi stotak samo v temeljnih obrisih, da je razpršil vse dvome, ki so jih v začetku imeli Kurnikovi v njegovo umetnost. Nato sta šla Kurnikova sinova v Maribor ter kupila po Kokotovih navodilih risalna peresa, barvila, papir in špirograf. S pomočjo kosa stekla in prozornega papirja je nato prenesel Kokot risbo s pravega stotaka na papir in razmnoževalni stroj, s katerim je posnetke razmnožil. Črte je nato izpolnil z vodnimi barvami po sliki pravega stotaka, vodni odtis pa je skušal ponarediti na ta način, da je papir odrgnil ter z nekim trdim predmetom vtisnil vanj obrise slike, ki jo predstavlja vodni odtis na stotakih. Na ta način napravljeni falsifikati so bili slabi, pa vendar so Kurnikove zapeljali, da so verjeli v Kokotovo umetnost ter so vsi veseli pripovedovali zaupnim osebam:

»Zdaj smo pa krizi rogove odbili.«

Vsega skupaj je Kokot napravil 6 bankovcev, s katerimi sta poskušala srečo najprej Kurnikova fanta, ki sta oba stotaka res zamenjala, prvega pri nekem trgovcu, drugega pa v gostilni v Mariboru. Z drugimi falsifikati pa je bila težava, poskušali so jih zamenjati po vrsti vsi obtoženci, pa so jih povsod zavrnili. Ponarejevalcem so kmalu prišli na sled. Ko so pa policisti in orožniki obkolili Kokotovo domovanje, niso našli nobenega orodja. Ponarejevalcu se je posrečilo vse sumljive predmete pravočasno uničiti.

Današnja razprava je potekla dokaj dramatično. Ljudje so pokazali veliko kesanje, ko so videli, kam jih je zapeljala njihova nepremišljenost. Videlo pa se je, da je pravzaprav vsega kriva silna revščina, ki stiska danes podeželske ljudi, ki nimajo četrtolet niti za sol. Skoro ni čuda, da so vsi izven sebe, kadar za slutijo kje možnost zaslужka, pa magari da po postavah ni dovoljena.

Radi tega in na opoštevanje dejstva, da so bili falsifikati slabi in okorno ponarejeni ter ni nihče trpel radi njih kake škode, je bila tudi sodba bolj mila. Anton Kokot je bil obsojen na poldrugo leto robije ter tri leta izgube častnih pravic, stari posestnik France Kurnik in njegova žena Rozalija vsak na 4 mesece strogega zapora

Pripravljen je »Zbornik muzejskega društva«, zagotovljeno je tudi financiranje zgodovine Kranja, ki so po zapuščini župnika Koblarja napisali dr. Zontar, dr. Walter Schmidt in dr. Stele.

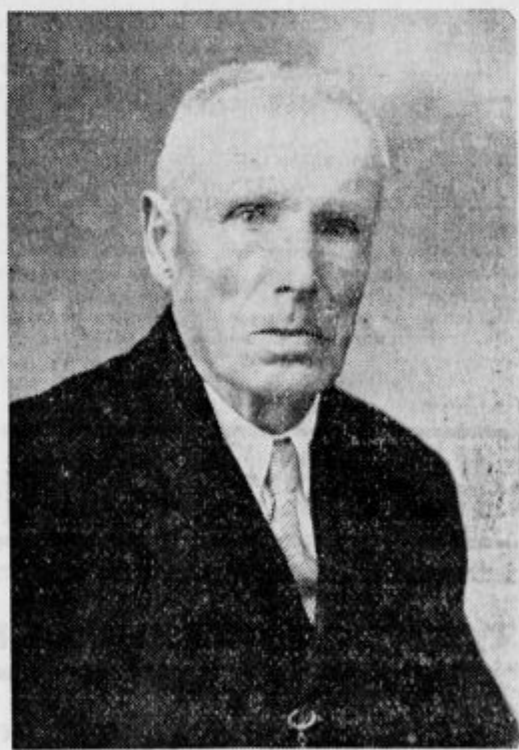
Dr. Pajnič je kot načelnik dosedanje prirodoslovne sekcije v svojem poročilu ulemil, zakaj je bila potrebna ustanovitev Prirodoslovnega društva, ker se je delo izredno razmahnilo. Zahvalil se je vsem dosedanjim sodelavcem. Zahvalo pa sta prejela tudi tajnik dr. Kušar in načelnik dr. Pajnič.

Arhivar dr. Zwitter je poročal o arhivu društva, ki ga prevzame muzej in bo tako dostopen obema društvoma. Nato pa je poročal o spremembah pravil, ki jih bo imelo novo društvo. Novo »Muzejsko društvo za Slovenijo« se bo bavilo z zgodovino v najširšem pomenu, torej tudi z etnografijo, arheologijo in z drugimi zgodovinskimi znanostmi, ki bodo dobile lastne odseke. Premoženje se razdeli na dva dela in sicer prejme premoženje zgodovinske sekcije novo muzejsko društvo, skupno premoženje, kakor knjižnica pa pride v upravo muzeja ter bo na razpolago obema društvoma. Novo muzejsko društvo se bo bavilo posebno s slovensko in jugoslovansko zgodovino.

Vsi ti sklepi so bili sprejeti soglasno. Nato je bilo izvoljen novi odbor Muzejskega društva: un. prof. dr. Milko Kos, un. prof. dr. Balduin Saria, dr. Rudolf Andrejka, dr. Silvo Kranjc, direktor dr. Josip Mal, dr. Stanko Zwitter, dr. Josip Turk, dr. Rajko Ložar, un. prof. dr. Kidrič, dr. Zontar, dr. Mirko Rupel in ga dr. Melita Pivec-Steletova. V nadzorstvo sta bila izvoljena dr. Sanko Bunc in dr. Bohinjc.

Ing. Sbrizaj je v svojem zaključnem govoru povdarjal, da je dosedanje Muzejsko društvo delovalo uspešno skoraj polnih sto let ter si je pridobilo za raziskovanje domovine nešteti zaslug, tako, da njegovo delo vedno narodu v čast. Un. prof. dr. Milko Kos se je zahvalil ing. Sbrizaju za dosedanje uspešno delovanje, nakar je bil občni zbor zaključen. Starega muzejskega društva ni več, njegovo dediščino je prevzelo novo in upamo, da bo njegovo delo prav tako uspešno, kakor je bilo starega.

teroletno izgubo častnih pravic, oba pogojno za dve leti, njuna sinova Franc in Rudolf Kurnik vsak na 6 mesecev strogega zapora in enoletno izgubo častnih pravic, nepogojno. Kokot France 5 mesecev strogega zapora in 1 leto izgube častnih pravic, Krupl Rozalija 3 mesece strogega zapora in 1 leto izgube častnih pravic, pogojno na dve leti. Proti Antonu Kruplu in Alojzu Bizjaku je bila razprava izločena, ker nista prišla pred sodnike. Senatu je predsedoval vss. Zemljič, prisodnika vss. dr. Kotnik in Kolšek, obtožbo pa je zastopal državni pravnik Sever. Vsi obsojenci so bili z razsodbo zadovoljni.

80 letnica
vzornega čebelarja

Danes, dne 26. maja je preteklo 80 let, odkar je 26. maja 1854 zagledal luč sveta g. Virijent Jakob pri prijazen griču v Olševku pri Kamniku. Ker je bil nadarlen deček, je bil sprva namenjen za solanje. Vele družinskih razmer pa je moral solanje opustiti in prevzeti domače posestvo. Odslej je bilo njegovo geslo: moli in delaj. Vzorno si je uredil posestvo. Bil je gospodar v pravem pomenu besede: ob delavnikih je delal, ob nedeljah in praznikih pa bral razne strokovne liste, katoliške časopise in knjige. V slabem vremenu in pozimi pa kot samouk v vseh strokah popravil orodje in izdeloval panje, ker je bil tudi sam vzoren, napreden in navdušen čebelar, kakor je še danes. Med prvimi je bil, ki se je oprijel naprednega čebelarstva s panji velike mere in s premakljivim satjem, ker takrat so čebelarili le s »kranjiči« z nepremakljivim satjem. Izdeloval je panje svoje lastne mere, ki so še danes razširjeni, posebno na Stajerskem. Iznasel in upeljal je tudi praktično in zelo dobro etiskalnico za vosek, ki je tudi zelo razširjena med čebelarji.

Pred leti je izročil lepo urejeno posestvo svojemu sinu, čebelarju, ki je obdržal sam, ker svojih ljubljencev ne zaupa nikomur.

Njegovi številni znanci, prijatelji in vsi čebelarji mu žele za njegov 80-letni rojstni dan: Bog mu daj na priprošnjo sv. Ambroža, patrona čebelarjev, da bi es do skrajnih meč človeškega življenja v krogu svojih domačih in med ljubimi čebelarji zdrav in srečen užival zaslužen pokoj. H. Z.

Ljubljanske vesti:

Pogledal sem v Sibirijo...

Dva kilometra od Ljubljane na cesti Treh cesarjev, ki vodi v Mestni log, se nahaja delavska kolonija Sibirija. Obiskal sem to kolonijo nedavno. Šestdeset barak, ki so postavljene na običnem zemljišču z leve strani ceste, deli v dve fronti široki travnik, na katerem se igrajo delavski otroci. Vsi so oblečeni skromno, z okroglih lic jim sije izraz veselja in sreče, da je tako lep dan za igranje. Stopim bliže in vprašam desetletnega malčka, ki je pravkar kričal na svojega tovariša, češ, da ne meče žoge pravilno:

»Fantek, ali se je prijetno žogati?«
»Ni, gospod. Tisti mulec ne zna metati žoge. Nabil ga bom!...«
»Kaj si tako bojevit? Moral bi ga naučiti, a ne nabiti, saj je mlajši in šibkejši od tebe.«
»Učil sem ga, pa nič ne pomaga!« uporno odgovarja.

»Kje je tvoj ata?«
»Atica je šel v mesto. Obljubil je, da nam pri- nese veliko novo žogo.«
»Ima tvoj atica dela in zadosti denarja, da ti bo kupil žogo?«
»Ne, atica nima dela, denar si bo izposodil...«
»Le čakaj, fantek!« misli sem pri sebi. Lepo je imeti očeta in upati, da izpolni obljubo. Toda danes je delavcu-kruhoborcju težko izpolniti takšne obljube.

Odšel sem pregledovat kolonijo, otroci pa so znova začeli igrati.

Večina barak ima spredaj ograjo, vsaka ima vrt, ki je širok devet in dolg trideset metrov. Tu so delavske žene, upoštevajoč največjo ekonomijo prostora, zasadile zelje in čebule; po nekaterih vrtovih raste lepo cvetje. Skozi odprta okna je vi-

deti polno ropotije in starih stvari, ki so ostale še iz časa, ko je delavec stanoval v udobnejem stanovanju. Tu trpi od tesnobe in je mnogo stvari vrget pod streho. Toda »Sibirec« je srečen v primeru z drugimi, ki nimajo nobene strehe nad glavo. Stopim k delavcu, ki popravlja ograjo pred svojo barako.

»Koliko prebivalcev ima »Sibirija?«
Delavec je zračunal:
»Okoli šesdeset stanovanj, vsaka družina ima povprečno pet članov, torej okoli 300 nas je.«
»Koliko delavcev je zaposlenih stalno?«
»Sedem. Drugi se preživljajo, kakor jim sreča nanese. Kadar ne dobe dela, beračijo.«
»Ali vam mestna občina daje kaj podpore?«
»Seveda. Družine dobe po nujnih potrebah od 100 do 150 Din. Hudo je, da smo zadovoljni. Mestna občina nam je dala posojilo brez obresti, da se čez zimo opomremo, zdaj pa posojila vrniti ne moremo.«

Sel sem dalje in se ustavil pri delavcu, ki je belil barako. Zazdelo se mi je, da živi v boljših razmerah. Vprašal sem ga o njegovem gnetnem stanju. Odgovoril mi je, da je občina začela popravljati na svoje stroške barake, ki so se čez zimo pokvarile. Spomnil sem se belgrajskih delavskih kolonij, kjer so matere z otroci umirale od mraza in gladi. V tem oziru so pač razmere ljubljanskih delavcev veliko boljše.

Ko sem odhajal iz kolonije, sem srečal okrog 15 delavcev na kolesih. Gruča otrok jim je pritekla nasproti. Kolonija je namah oživila in se razveselila.

Dobil sem vtis: Sibirija ni idealna, a mnogo- kje niti take Sibirije delavec ni deležen. Z. C.

Proslava
40 letnice „Danice“

Nedelja, 27. maja ob 9: Slovesna sv. maša v stolnici; med mašo sv. obohajilo. — Ob 9.30: Govor prevz. g. škofa dr. Srebrnič. — Ob 10.30: Slavnostno zborovanje v beli Unionski dvorani. — Ob 12.30: Skupno kosilo v veliki unionski dvorani. Prispevek za kosilo Din 30. — Popoldne izlet na Zalostno goro pri Preserju. — Vožnja z motornim čolnom tja in nazaj Din 5.

Ponedeljek, 28. maja ob 7: Sv. maša za umrle »Danice« v stolnici.

Vljudno Vas prosimo, da nam nedeležbo javite do danes opoldne na naslov: »Danica«, Ljubljana, Vegova ul. 8. ODBOR.

Leoš Janaček: Katja Kabanova

(K nocojšnji operni premieri.)

»Katja Kabanova« je šesta Janačkova opera. Zložena je po Ostrovskega drami »Nevhita«. Za izbiro tega libreto je bila odločilna in prvi vrsti velika Janačkova simpatija do Rusije in ruskih realistov. Kakor večina dram Ostrovskega, prikazuje tudi »Nevhita« ruski tematični svet na dnu življenja in teži nemorale, ki vlada zlasti v srednjih meščanskih krogih. Odkriva nam tiranstvo staršev do svojih otrok, obup žene, ki je sama igračka v rokah zlobne, vladajočelne tašče ter šibkega, nesamostojnega moža. Breda patriarhalnega reda, ki je ostal neizpremenjen še iz časov Ivana IV. Kobaniha, polna zoprnih lastnosti pravičnih maček in domisljavi surovi pijanec Dikoj nudijo Ostrovske- mu kraljestvo teme, stojijo karakteristično v ospredju drame. V njej je poudarek bolj na splošnem obilježju, kot na individualni karakterizaciji oseb, prav tako ni npravnstvena stran nič manj poudarjena, kakor dramatična. V nasprotju s tem pa se Janaček koncentriira bolj na dramatizacijo oseb in pušča okolico samo kot okvir. V središču drama- tizacije je postavil Katjo, kot edino dinamično osebo, vse druge pa le v statističnih funkcijah. Edino Katja se na sceni razvija in raste, ostali — Kobaniha, Tihon, Barbara, Boris itd. — nikakor. Ta omejitvev in koncentracija edino na Katjo spominja v dramatizaciji na »Jenufo«.

»Katje Kabanova« je tragična opera: njena ju- nakinja se vrže v Volgo. Tragičen konec je posledica individualnih in kolektivnih usodnosti. Na eni strani Katjina preobčutljivost za moralno, njena de- viška rahločutnost in po soncu ter veliki ljubezni hrepencec srce — na drugi kolektivna stran oko- liša, otopena brezbriznost moralne neobčutljivosti, moč teme in zlobe. Nikogar ni, ki bi podprl njeno

razboljeno dušo. Tragična Katja pogine kot žrtev kolektiva. Ampak v tragičdi opere je nemogoče zajeti vse potankosti. Janaček je postavil drugo poleg druge dve dramatični sili, človeka in naravo ter vzporedno združil njih usode. Volga, ki šumi skozi vse dejanje, je mišljena v funkciji važne dra- matične personal in v razmerju dramatične moči. Človek Katja umre, Volga pa teče dalje — ne- skončno.

★

○ V stolnici bo jutri v nedeljo, ob pol desetih govor prevzvišenega g. škofa dr. Jos. Srebrnič.

○ Sveta maša za turiste bo jutri v ka- peli Vzajemne zavarovalnice pred odhodom gorenjskega turistiškega vlaka ob četrti na pet.

○ V večerajšnji zahvali blag. gospoda Pavla Blinca se je vrnila neljuba pomota. Sv. maše zadušnice se bodo brale v cerkvi na Rožniku, dne 29. maja ob 7 in v cerkvi Marijinega Ozna- njenja v Ljubljani, dne 27. junija ob 7 in ne 27. maja, kot je bilo pomotoma objavljeno.

○ Zanimivosti z živilskega trga. Na večerajšnji trg je bilo prinesenih več gob-jurčkov, ki so bili 3 do 5 Din merica. Gozdni jagod je vedno več. So sedaj po 6 Din liter. Iz Sostrega je bilo nekaj do- mačih češenj po 4 Din kg. Na ribji trg je večeraj Ogrinev avto pripeljal mnogo morskih rib. Večeraj ob 4 jutraj so jih nalovili pri Selcah (Crikvenica). Avto je napravil dolgo pot 158 km v 4 urah. Sveži skombri so bili po 14 Din kg, sardelice 10 Din kg in girice po 10 Din kg. V Ljubljano sedaj dovažajo rake iz Srbije, Bosne in Like, ki so po 1 do 4 Din komad. Raki iz Starega trga pri Ložu so 1 do 5 Din. Cerkniške ščke so bile po 26 Din kg, domače pos- trvi pa po 50 Din kg. Zobji kraki so bili po 0.75 do 1 Din komad.

○ Mladina beži iz mesta. Čim bolj se bliža poletje, tem bolj prijemlje mladino staro hrepence, da se otrese mestnih zid- ov in da pohiti na deželo. Nekateri mlado- letniki poskušajo to kar na lastno pest in proti volji staršev, večših iz teh razlogov, večših iz onih, zelo pogosto tudi iz strahu pred spricjevali. Ljubljanski policiji je pri- javljenih že več takih primerov. Najdeli pogrešajo 14 letnega dijaka Ivana Berlesa iz Linhartove ulice 8. Deček je za svojo starost zelo majhen in slaboten ter bled. Ima rdečkaste lase, s seboj nosi tudi šolske knjige. Ta je pobegnil od svoje matere že 16. t. m. Kdor bi kaj vedel o dečku, naj ob- vesti policijo.

○ Delo na Ljubljani. Protesti v časo- pisju in zgražanje občinstva je toliko po- magalo, da so pri regulacijskih delih večeraj uvedli pripravo po klancu, da konji manj trpe. Vendar bi bile velike zamude, ko bi

vsi vozniki čakali na tistega konjiča, ki je za pripravo. Zato morajo nekateri voziti kar brez priprege. Splošno kmetiški ljudje lepo ravnaajo z živino, kolikor pri tem garanju moremo še govoriti o lepem ravnanju. Hudo kri pa dela nek mlad smrkav poba, ki svoje konje z bičevnikom tolče in jih bo vse ska- ril. Ko bi to videl oče in gospodar konj, bi najbrže divjemu fantu pokazal — tudi z bi- čevnikom. Tudi čistišče so čistili večeraj, da konjem tako ne polzi. Konji pa zelo trpe žejo. Dobro bi bilo, ako bi se do vzpenjače napeljal vodovod s koritom za konje, ki dru- gače nimajo ves dan nobenega odmoru. Be- tonsko delo v strugi počasi napreduje ter je struga med jezom in čevljarskim mostom že zabetonirana.

○ Led. Mestna klavnica ljubljanska pri- čne zopet z razvažanjem umetnega ledu v kosi po 12.5 kg. Reflektanti se vabijo, da javijo mestni klavnici količino in čas, kdaj žele led sprejemati.

○ Tatvine. Ani Hrovatinovi je neka žen- ska ukradla 500 Din vredno zlato verižico.

Mariborske vesti:

Mala matura

Med 230 kandidati je tretjina odraslih

Na realni in humanistični gimnaziji se vr- šijo priprave za letošnji nižji tečajni izpit, ali kakor mu pravijo, za »malo maturo«. Letošnja mala matura ima v Mariboru rekordno število kandidatov. Na vseh zavodih jih je 230, ki so absolvirali štiri razrede srednje šole ter jih bo poseben izpit usposobil za prestop v višji razred, ali pa jim dal podlago, ki jo zahteva zakon za dosego raznih državnih, pa tudi že zasebnih služb. Letošnja mala matura pa je tudi radi tega zanimiva, ker bo delalo izpite izvanredno veliko število privatistov in sicer samih odraslih, de- loma že osivelih mož. Zahteva po nižjem tečaj- nem izpitu jih je zatekla v državnih in samo- upravnih službah ter jim zaprla pot do napredo- vanja in prehoda v uradniško kategorijo. In tako ni preostalo nič drugega, kakor na stara leta vpisati se na gimnazijo ali realno gimnazijo ter leto za leto polagati izpite. Nekako pred 4 leti so se vršili v Mariboru posebni tečaji, v katerih so se ti sivolasi kandidati pripravljali za pre- stop v gimnazijske razrede ter so se jim zopet razbistrili pojmi o stvareh, ki so že davno izgi- nile iz spomina, ko so nehali trgati hlače po Sol- skih klopih. Nekoliko jih je napravilo razredne

Tatica je znana in jo sedaj išče policija. — Na ograji prulškega mostu je te dni izgi- nilo okoli 10 metrov bakra, ki so ga odnesli neznanji uzmovci. — Iz predsobe na Resljevi cesti 23 je izginil 600 Din vreden suknjič. Te tatvine so osumljeni tisti ljudje, ki beračijo po hišah, kadar pa najdejo priliko, tudi kaj pobašejo s hodnikov ali iz predsob.

○ Dur. Gospod Sunara Ivan in Ana sta darovala za mestne uboge v počastitev spo- mina blagopokojnega gosp. Verbiča Franca Din 100 in v počastitev spomina blagopoko- jnega gospoda Mate Karadjole, župana v Si- beniku Din 100. — Srčna hvala.

Naše dijaštvo

Katoliški akademiki! Praznik »Danice« bodi praznik vseh slovenskih katoliških akademikov! Udeležite se vseh proslav, zlasti sv. maše v stolnici in slavnostnega zboro- vanja v »Unionu« v čim večjem številu! Spored prinašamo na drugem mestu.

izpite in malo maturo kar v naglici, večina pa je lepo polagoma v štirih letih doštudirala do za- ključnega izpita, ki ga bodo letos polagali. Naj- večje takih kandidatov je na realni gimnaziji, ki jim bolj ugaja, ker se tu ne zahteva znanje iz klasičnih jezikov. Vseh odraslih kandidatov na realni gimnaziji je 84. Na humanistični gimna- ziji jih je dokaj manj, celotno njihovo število pa tvori nad tretjino vseh letošnjih kandidatov. Med privatisti je največ železničarjev, financar- jev, zastopane pa so skoro vse stroke v državi in samoupravni službi. Večina njih ima meščan- ske šole, dosti tudi samo ljudske. So strojevodje, konduktjerji — iz samih takih poklicev, ki zahtevajo nižji tečajni izpit za podlago. Z učnimi uspehi teh odraslih dijakov so bili doslej na obeh zavodih zadovoljni. Pravijo, da starost do- kaj zbistri razum za lažje razumevanje raznih trdih orohov, ki mučijo mlade glave, daje tudi večjo sposobnost za močnejšo koncentra- cijo, ima pa le eno nevarno slabost, ki je mla- dost ne pozna — v zreli dobi oslabi spomin. — Vsekakor pa je rekordno število zrelih kandi- datov med »malimi« maturanti lep dokaz volje in odločnosti.

○ Ni nam v okras. Čitatelji nas opozarjajo na razpadajoči omet na poslopju mestnega kopa- lišča v Kopališki ulici. Če bi bilo poslopje v za- sebnosti lasti, gotovo bi občina lastnika že davno prisilila, da ga popravi. Tudi tu bo treba nekaj ukreniti.

○ Kurja vojska. Vnela se je v Delavski ulici v občinskih hišah. Stanovalci so dobili od občine odlok, da morajo do tega in tega dne kure od- strani. Stanovalci pa se ne dajo. Saj so sami reveži, ki so se nekaj kuric oskrbeli s težko muko, da imajo doma jajca in včasih kaj bolj- šega v loncu. In kure tudi niso nikomur v na- potje. Na obširnih dvoriščih teh hiš imajo dovolj prostora za izprehode. Zato je zahteva mesne občine vsem neumljiva. Občina baje vztraja pri svoji odločitvi ter je že najavljen rok, do kate- rega morajo vse kure položiti glave. Vsekakor bi morala tukaj občina pokazati nekoliko uvi- devnosti s položajem ljudi ter jim pustiti kure in domače zajce, ki so tudi obsojeni na smrt.

○ Nočno lekarniško službo vrši v prihod- njem tednu od 27. maja do 2. junija Savostova Magdalenska lekarna na Kralja Petra trgu.

○ Na ribjem trgu so se dobile večeraj samo morske ribe. Cene: sardelje 16, menule 12, lignje 28, dentali 34, raki 20, lape 20 in skombri 20 Din za kg.

○ 80 jurjev za elektriko. Uradna preiskava v zanimivi zadevi glede uporabe pogonskega toka za razsvetljavo v neki mariborski tovarni je v glavnem zaključena. Kakor se govori, bo baje znašala globa okoli 80 jurjev. Precej draga bo takale elektrika!

Ptuj

Poročila sta se v prostijski cerkvi Ljudevit Ivanuša, sofer pri veletrgovcu Senčarju, in Julijana Kmetec, zasebnica iz Ptuja. Mnogo sreče!

Strela zanesla požar. V noči od srede na čet- rtek je divjala huda nevihta s treskom in bliskom, da je bilo ljudi kar groza. Strela je udarila v hišo posestnika Petra Ogrizka v Zlatolotju. Poslopje je v trenutku zagorelo na plameni. Gasilec, ki so prihiteli iz št. Janža, se je posrečilo oženi poga- siliti ter obvarovati vas pred večjo katastrofo. Ogri- zek trpi znatno škodo, ker niso mogli ničesar re- šiti iz goreče hiše.

Kopališče S. K. Ilirije odprto!

Ves komfort!
Zmerna vstopnina!

Kulturni obzornik

Ljubljanska drama: Družba

»Družba«, četrto Galsworthyjevo delo na na- šem odru (doslej smo poznali »Borbo«, »Golobčka« in »Joy«) je po vsebini in slogu zanimivo delo, če- prav se mu bomo morali šele privaditi. Izrazita drama družabne časti ima sicer kriminalistično de- tektivsko snov, vendar po svoji etični resnobi končno nujno vodi k izven sodni razrešitvi, da pokaže zarodek krivde: prvo skrito nepoštenost, zaradi katere se prav za prav sproži drama. Druž- ba sama sicer stoji pred nami v vsej svoji okoste- nosti, konvencionalnosti, doslednosti in ozkosti, toda principi, ki žive v nji, ustvarjajo tisto etično zavest, ki je višja kot osebni temperament, simpa- tija, prijateljstvo in ljubezen. Upokojeni stotnik Ronald Dancy je podaril svojega konja mlademu bogatašu, židu de Levisu, ker pa mora povrtni neki časten dolg, — zapustil je namreč svojo pri- jateljico in ji mora plačati odkupnino, — se v blažno lahkomišelnost spozabi oplazi de Levisovo sobo in mu izmakne denar. Oblast sama ne more najti tatu — odkrije ga družba in sedaj tudi oblast stoji svojo. Mladi mož bi se sicer rešil drugam, tudi žena mu obljubi ljubezen in zvestobo, toda usodna naglica, s katero nastopi sedaj oblast, mu potiene samokres v roke, da se sam sodi. Morda je Galsworthy samo v »Borbi« še tako dosledno in stvarno, vendar pa tam z bolj čutečim srcem razvil tragično družabnih principov. Ničesar neče pustiti neizvravnane; naravnost mojsreki analitik je iz- trgal vse obzire in preko njih dosledno razvil gla- dek račun in ga sklenil brez vsakega ostanka.

Družbo je v gentlemenski naravi pokazal opaz- no in brez sodb, kakršna je pač v posameznih temperamentih in tipih, toda etično zavest, ki je za naše pojme celo kruta, je ohranil čisto in je po- udaril njeno očistevalno moč. Mi seveda živimo na drugi polovici sveta, vsaj kolikor se tiče sodb in družabnega obračunavanja s podobnimi prime- ri; tudi naše mehko srce, še bolj pa naša topa čast eta za take račune in etične sklepe preslaba, zato pa nam Galsworthyeva »Družba« vendar ne more biti zgolj sijajna dramatična naloga ali kuriozno iz- brano dolgočasje. Celu njegovo novodobno pogan- stvo, brezobzirno dosledno, hrani čisto etično vred- nost in prav bi bilo, da bi ob nji budili čut za čast, zlasti pa za javno poštenje. Ljubša mi je sicer »Borba«, kjer je Galsworthy v svojih principih bolj priščen, manj razumski. Tudi tukaj čutimo, da bi bilo z eno samo dobrotno potezo marsikaj lahko drugače, pa drama je bolj čistih principov; etos hodi svojo strogo pot, brez ozira, ali je končna katastrofa pretrd obračun za tiste, ki bi radi stot- nika Dancya rešili, ali pravilno klubovanje za tiste, ki slepo verujejo vanj in sovražijo žida de Levisa.

Uprizoritev igre je pripravil g. B. Kreft, sceno mu je opremil g. inž. arh. E. Franz. In- scenerija zadovoljuje v toliko, v kolikor se je ogi- la nenaravni veliki prostornini v višino in nekako združuje realistično in konstruktivno zamisel, ven- dar kombinacija z zastori ni dovolj posrečena. Izraz igre uhaja še preveč v zunanjo akcijo in pre- malo označuje togo, samogibno premikanje dra- matične analize. Igra se bo morda še unesla v fi- nejši konverzacijski ton, ki kljub nervoznim prizo- rom mora ostati osnova vsega dela. Nekaj takih prizorov je brezhibnih, zlasti zaščitvanje služab- nikov; tu sta g. Plut in g. Pianekci prvovrstna. Do- sledno je ves čas ohranil pravi ton g. Skrbin- šek, ki igra žida de Levisa. Gosp. Levar, stot-

nik Dancy, nakazuje s precej dramatičnimi, mesto- ma nasilnimi potezami svojo krivdo, vendar proti koncu igre docela pridobi zase in ustvarja res- nično tragično podobo. Gosp. Gregorin in ga. Medvedova sta distingvirana hišna gostitelja, g. Kralj dobroščin in nevsipljiv vojaški kavalir, g. Jerman rezek in do konca zvesti prijatelj Dancyeve. Najodličnejše zastavljeni in do podrob- nosti izdelana je podoba starega advokata Twisde- na, ki ga igra g. Lipah; g. Danež je zelo značilno in toplo podal malega italijanskega trgo- vaca Ricardosa. Značilen je tudi podeželski nadzornik policije g. Potokar. Manjše moške vloge igrajo še g. Zeleznik (mladi advokat), g. Sancin (jecljavi član kluba, ki nima srečne naloge), in g. Cesar (trgovec s kolonialnim blagom). Izmed žen- skih vlog je poleg g. Medvedove predvsem ga. Mira Danilova kot Dancyeva žena, ki s fino pri- kritim trpljenjem snosi svojo usodo in se končno dvigne v junaški ljubezni do svojega moža. Gdč. Boltarjeva kot mlada dama iz družbe, elegantna po svoji znanosti, manj nežna po svojem zna- čaju, je najizrazitejša satirična podoba v igri. Gdč. Boltarjeva je to dvojnost skušala točno izraziti, vendar se ji vidi, da ji bolj pristojajo globoke kot plitve podobe.

★

Kateri bolgarski književniki pridejo v Jugosla- vij? Kakor smo že nekajkrat v »Slovencu« javili, da nameravajo člani bolgarskega Pen centra vrniti obisk jugoslovanskih penklubovcev, ter brati 30. t. m. zvečer v Filharmonijski dvorani v Ljubljani svo- ja dela, moremo zdaj sporočiti že nekatera Slo- venceska znana in manj znana imena bolgarskih književnikov in književnic (posnemamo po današ- njem »Morgenblatt«): Predsednik bolg. Pen-kluba, prof. Balabanov (v slovenskem svetu znana oseb-

nost), prof. B. Filov, St. Kostov (čigar komedija pride še letos na vrsto v ljubljanskem gledališču), Vlad. Vasiljev (urednik vodilne bolg. revije »Zlato- roga«), S. Skitnik, A. Kamenova, G. Rajčev, A. Karaličev, M. Nikolov, I. Stibel, K. Petkanov, G. Džanev, A. Rascveteikov, G. Konstatinov, S. Min- kov, S. Krasinski, J. Jazova, Elin Pelin in naša znana prijateljica Liza Bagjana. O tem pomemb- nem obisku bomo še pisali.

»Pravda« o naših umetnikih, ki razstavljajo svoja dela na »6. pomladanski razstavi jugoslovanskih slikarjev« v Belgradu. Mih. S. Petrov poroča v »Pravdi« (22. V.) med drugim tudi o naših umetnikih Ivanu Kosu, obih Kraljih, Mari Kralji, L. Dolinarju in Dani Pajnič. O Franccetu Kralju pravi, da je razstavil dve dojeti in z moč- no invencijo oblikovani skulpturi v umetnem kam- nu, ki sta najsvobodnejše oblikovani deli v tem (kiparskem) delu razstave. O Pajnič Dani, ki je letos prvič razstavila v Belgradu (poslala je le eno delo, 2 m visoko skulpturo, ki predstavlja sokola, ki je ujel škrtljok), pravi: Pajnič Dana je dosegla v svoji veliki »Borbi«, izdelani v betonu, zelo sreč- no uravnovešeno ritmično oblikovane plastične ma- se, katere preveč stilizirane oblike postavljajo to delo v območje aplicirane umetnosti. — Tudi dela ostalih umetnikov označuje kritik v glavnih po- tetzah.

Dr. Boris Furlan: Teorija pravnega sklepanja. Odlična razprava dr. B. Furlana o juridičnem silo- gizmu, ki je bila prvotno objavljena v Zborniku znanstvenih razprav pravne fakultete ljubljanske univerze je izšla sedaj kot ponatis v posebni bro- šuri (tisk »Slovenije«, Ljubljana 1934). Z obširno znanstveno literaturo opremljena razprava je vzbudila v pravnih, pa tudi v drugih filozofsko na- obraženih krogih mnogo pozornosti.

Klop ali kamen

Dolgotrajna, zapletena kamniška pravda

Ljubljana, 25. maja.

»Klop ali kamen?« s tem, na videz enostavnim, toda v bistvu prav zapletenim vprašanjem so si belili glave že trije kazenski sodniki ljubljanskega okrožnega sodišča. Klop ali kamen posegata v usodepolen svatovski tepež, ki se je 16. avgusta l. 1931. razvil v Kamniku. Tam v Bundrovi gostilni so slavili poroko Mihe Uršiča. Med svatovanjem je nastal prepri, nato pa tepež, katerega žrtev je postal mlad mesarski pomočnik Peter Peternel. Bil je s topim predmetom udarjen na glavo tako, da je čez teden dni potem umrl v ljubljanski bolnišnici, ne da bi ga uradno zaslišali, kdo ga je udaril.

Uvedena je bila dolga preiskava. Nje rezultat je bil, da je državni tožilec obtožil 6 oseb udeležbe tepeža, med njimi 67letnega Janeza Uršiča, Tinača starega in mesarskega pomočnika Matevža Pogacarja. V začetku leta 1932. sta bili 2 obravnani. Obtoženci so se trdovratno branili. Prvi sodnik-poeidinec g. Jakob Jerman je celo določil za 6. aprila obravnavo na lico mesta v Bundrovi gostilni v Kamniku. Takrat so bili 4 obtoženci obsojeni od 6 do 10 mesecev, med njimi Tinač in Pogacar.

Naravno, da niso bili zadovoljni s sodbo ter so napravili priziv na apelacijsko sodišče v Ljubljani. To je sodbo razveljavilo in zadevo vrnilo prvemu sodniku-poeidinecu. Tedaj je stvar dobil v roke s. o. s. pok. Mirko Koršič. Ta je odločil tri obravnave, ki so se vršile l. 1932. in 1933. Naposled je 13. julija lani objavil, da se tožba zavrne iz razloga, ker za to tožbo ni pristojen sodnik-poeidinec, ko gre za uboj, ki ga je zakrivil Matevž Pogacar, ker je ugotovljeno, da je Pogacar z lučajem kamna povzročil Peternelevo smrt.

Prvi sodnik g. Jerman je v sodbi poudarjal, da sta se organizirali dve stranki. Ena vali krivdo na klop, ki jo je vrget stari Tinač, druga pa na kamen, ki ga je vrget Pogacar. Obremenilo je bilo za Tinača tudi, da je pok. Peternele izjavil: »Stari Tinač me je!«

Proti drugi sodbi pok. Koršiča se je pritožil državni tožilec na apelacijsko sodišče zaradi pre-

kršitve zakona. Apelacijsko sodišče pa je potrdilo zavrnitveno sodbo in pristavilo, da gre za uboj, za kar je pristojen senat. Državni tožilec je nato 12. aprila letos sestavil novo obtožnico ter obtožil mesarskega pomočnika Matevža Pogacarja s a m o u b o j a iz malomarnosti, za kar je pristojen tudi le kazenski — sodnik poeidinec. Tako je prišla kamniška pravda v roke tretjega sodnika, s. o. s. g. Josipa Gorečana. Ta je odredil novo obravnavo.

V četrtek se je ta obravnavo vršila. Obtoženi Pogacar je kratki prizadeval: »Priznam, da sem vrget kamen, drugače pa nisem kriv prijateljeve smrti.« Na razna sodnikova vprašanja je še omenil: »S kamnom bi bil moral prej zadeti druge, ko pa Peternele, ker jih je več stalo okoli nega. Kamen je padel 4 do 5 m od stranišča na tla.« Sodnik je nato zaslišal zdravniške izvedence o tem, ali je bil pokojni Peternele udarjen s kamnom ali s klopom, s katero je vrget stari Tinač.

Primarij dr. Blumauer je izjavil: »Ni mogoče, da bi bila rana prizadejana s kamnom, marveč s topim orodjem. Po ugotovitvi sveže rane in operacijskega izvida ne morem smatrati, da bi bila poškodba prizadejana s tistim kamnom, ki sem ga zadnjič tu videl, temveč je morala biti prizadejana po podolgovatem predmetu s ostrim robom. Kolikor se spominjam, je imel dotični kamen tope robove.« Zdravnik dr. Suher: »Pripisujem možnost, da je bila poškodba prizadejana s kamnom. V kolikor se spominjam na kamen, smatram še vedno za možno, da je bila poškodba mogoče prizadejana s kamnom.« Svojo trditve je nato skušal obširno utemeljiti.

Zanimivo je, da sta »klop in kamen« kot corpora delicti izginila. Pri prejšnjih razpravah je bil še kamen na razpolago. Včeraj pa je sodnik omenil: »Kamna že davno nimamo več. Vrgli so ga proč.« Branilec dr. Trumpaž: »Sodnik g. Jerman, ki je vodil obravnavo v Kamniku, je dal orožnikom nalogo, da klop spravijo. Pa so pozabili. Klop so sežgali. V tem procesu je bilo napravljenih veliko napak.«

Sodnik je včerajšnjo obravnavo preložil, da zasliši še zdravnika dr. Bohinca, ki je izvršil pri Peterneleu prvo operacijo. Pravde še ne bo konec!

Potovanja po morju

Pred nekoliko leti je bilo le malo tistih, ki so si lahko privoščili potovanja po morju z velikimi luksuznimi prekoceanskimi brodovi.

Kakor smo zvedeli, bo priredilo veliko nemško parobrodsko društvo »Severno-nemški Lloyd« (Norddeutscher Lloyd, Bremen) letos meseca junija in julija s svojim velikim prekoceanskim parobrodom »Dresden« potovanja po Sredozemskem in Jadranskem morju po reklamni ceni Din 4000.

Pripomniti moramo, da bo društvo kljub nizki in ugodni ceni tudi sedaj nudilo ves svoj renome in poznani komfort. Tre izredne prilike se bodo mogli poslužiti tudi širši krogi ter bodo lahko poleg vožnje obiskali interesantna mesta, kot Benetke, Krf, Carigrad, Atene, Drač, Tripolis, Malto itd.

Vse informacije in prospekte pošlje brezplačno:

Generalno zastopstvo

Norddeutscher Lloyd -- Zagreb

Starčevićev trg 4. — Telefon 42-65

in zastopstvo: Ljubljana, Masarykova 12.

Pred tremi sodniki

Ljubljana, 25. maja.

Ob petkih so navadno prizivne obravnave. Danes pa so bile pred malim senatom tudi druge večje zadeve.

Neki Ljubljanečan, ki je bil že večkrat kaznovan zaradi sleparij, je prišel zopet na zatožno klop, ker je osleparil stare reve za razne zneske. Neki ženski se je predstavil kot davčni iztirjevalec. Obliubil ji je, da ji bo uredil vse davke. Dobil je davčno knjižico, s katero je pri mestni davkariji plačal 70 Din, zraven pa je pripisal še ničlo. Opeharil je to siroto za okoli 1200 Din.

Drugi ženski je obljubil, da ji bo preskrbel trgovsko koncesijo za branjarijo. Od nje je izvil nad 400 Din.

Tretjo revo pa je pretental, da ji bo uredil neko pravdo in da bo zanjo vodil tožbe. Dala mu je 115 Din. Obtoženec je večinoma tajil svoje sleparije. Prva reva kot priča: »Predstavil se mi je za davčnega uradnika. Davkov pa ni plačal. Rada bi knjižico nazaj.« Predsednik: »Vam knjižica sedaj ne bo nič koristila.« Priča: »Oh! Res prav nič.« Ljubljanečan je bil obsojen zaradi ponarejanja davčne knjižice in goljufije na 6 mesecev strogega zapora.

V dvorano je nato stopil sivolas možiček, doma z Gorenjskega. Bil je pozvan za pričo, da bi pričal proti nekemu poklicnemu vlomilcu in postopaču, ki ima na vestia 8 vlomov po Gorenjskem. Možiček je sodnikom naznanil: »Njega ni tukaj. Nocoj je zopet vlomil. Vse je prebrskal po svoji navadi. Vzel mi je samo pol kilograma sladkora.« Vlomilec je pač raje šel na svoj vlomilski posel kot pa pred stroge sodnike. Pa ga bodo že orožniki poiskali in spravili na varno.

Koledar

Sobota, 26. maja: Kvatre. Filip Nerij, spoznavalec; Marija A.

Novi grobovi

† V Pobrežju pri Ptujtu je umrl po dolgi in mučni bolezni Ernest Majhenič, trgovec in posestnik v 53. letu starosti. Pokojnik je bil dober gospodar in obče ugleden mož; v Ptujtu je imel trgovino s perutnino. Naj v miru počiva, žalujočim naše sožalje!

Osebnosti

— Bolgarsko odlikovanje. Bolgarski car je odlikoval ljubljansko sekcijo Združenja jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov s tem, da je podelil njenemu predsedniku inž. Janku Mačkovišku red Sv. Aleksandra IV. stopnje, njenemu tajniku inž. Ladislavu Bevcu pa red za državljanske zasluge IV. stopnje.

— Poročil se je g. Franc Kocar, šolski upravitelj v Rečici ob Savinji, z gđ. Marijo Majerholdovo, učiteljico v Bočni. Poročil ju je nevstin stric duh. svetnik g. Ulčnik v Zdobici. Oba sta vzorna vzgojitelja in med ljudstvom zelo priljubljena. Mnogo sreče!

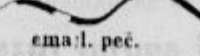
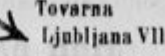
— Napredovala sta v čin rez. peh. poročnika šteto od 17. decembra 1932, rez. peh. podporočnika gg. Edvard Mizerič in Franc Cernak.

Ostale vesti

— Počitniške kolonije. Železniško ministrstvo dovoljuje za potovanje siromašnih otrok od 4. do 16. leta v počitniške kolonije 75% popust tako pri brzovlakih kakor tudi potniških vlakih, ako pošiljajo to deco državne ali samoupravne oblasti, ali pa dobrodelna društva. Popoj pa je, da mora potovati najmanj 5 otrok. Za spremljevalce je dovoljen 50% popust in sicer na vsakih 10 otrok po en spremljevalec.

— Kako je z letošnjimi velesejskimi legitimacijami? Ker občinstvo prav ne pojmuje nove odredbe ministr. prometa glede ugodnosti polovične voznine na železnici za obiskovalce letošnjega Ljubljanskega velesejsma od 30. maja do 10. junija, smo naprosili, da objavimo sledeče: Generalna direktorja državnih železnic v Belgradu je izdala letos posebne »železniške izkaznice«, ki se dajo pri železniških blagajnah vseh postaj. Vsak posestnik velesejsma mora kupiti pri blagajni postaje, odkoder se odpelje, tako železniško izkaznico, ki velja 5 Din in katero mu železniški postajni blagajnik žigosa. Pri prodajalcih velesejskih legitimacij (Putnik, denarni zavodi, obč. uradi

itd.) kupi še permanentno velesejsko legitimacijo, ki služi za večkratni poljubni obisk velesejsma. Če pa take velesejske legitimacije v svojem kraju ne dobi, jo kupi lahko tudi pri prihodu v Ljubljano pri blagajnah velesejsma. Velesejska legitimacija stane 20 Din, od katerih se plača 2 Din prodajalcu, 18 Din pa ob prihodu v Ljubljano pri velesejski blagajni. Uprava velesejsma prodaja vstopnice po 8 Din, tako da se obisk velesejsma z železniško voznino prav vsakomur izplača. Za onega iz bližnjih krajev, torej železniška izkaznica za 5 Din in vstopnica za 8 Din je 13 Din, za one iz oddaljenejših krajev pa železniška izkaznica za 5 Din in permanentna legitimacija 20 Din, skupaj torej 25 Din. Ob prihodu v Ljubljano posestnik voznega listka ne sme oddati; pri velesejski blagajni pa mora dati žigosati železniško izkaznico, ki upravičuje do brezplačnega povratka.

LUZ **Tovarna**
štediliva ema. l. peč. Ljubljana VII.

— K poročilu o proslavi Janseve obletnice, ki je bilo objavljeno v ponedeljski številki »Slovenca« z dne 22. maja t. l., objavljamo kot dopolnilo, da so se poleg že omenjenih udeležili proslave 200-letnice rojstva slavnega čebelarja Antona Janše tudi še g. dr. Viljem Krejčič, predsednik Oblastnega odbora R. K., g. Aleksander Džaja, šef odseka ministrstva prometa iz Belgrada; g. prof. Rafael Bačar, kot zastopnik professorskega društva v Ljubljani; g. J. Skof, šef glavnega kolodvora; g. inž. Ignat Pobegajlo iz Belgrada; g. ravnatelj Maks Hočev, kot zastopnik mešan. šol, učiteljskega; g. Kumelj Metod, strok. učitelj kot zastopnik UJU, sekcija Ljubljana; g. Roman Horvat, žel. uradnik kot zastopnik čebelar. združenja v Zagrebu in čebelarjih društev Vukovar in Osijek; g. Milivoj Jovanović za srpsko pečlarsko društvo v Belgradu; gosp. Franc Žužek kot zastopnik Delavske zbornice. Pismene pozdrave pa so poslali še g. minister dr. Albert Kramer; g. dr. Enoih Zander iz Nemčije; Centralno pečlarsko društvo v Zagrebu; g. narodni poslanec Anton Krejčič, ravnatelj v Rušah, in g. dr. Stepan Soudek iz Brna.

— Davčne tiskovine: Prijava dohodka na rente, pola 1 Din; Prijava (napoved) za pridobitno, pola 1 Din; Davčna prijava za splošni davek na poslovni promet in davek na luksuz, pola 1 Din; Pripomoček za sestavo davčne napovedi za pridobitno, kom. 1 Din; Pripomoček za sestavo davčne napovedi za pridobitno za gostilničarsko obrt, komad 1 Din; Prijava za družbeni davek, pola 1 Din; Seznam za odpremo samskega davka, pola 1 Din; Seznam obresti in rent (za hranilnice in posojilnice, denarne zavode), pola 1 Din; Seznam odtegnjenega davka zaposlenih in nameščenih oseb (uslužbeni davek), veliki format — do 32 uslužbenec, pola 1.50 Din, mali format do 13 uslužbenec, pola 1 Din; Tabela za preračunavanje uslužbenega davka — na kartonu, 10 Din; Vplačilni list za oddajo uslužbenega davka davkariji, komad 25 par. — Vse te tiskovine ima v zalogi Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

— Prepovedan tisk. Službene novine št. 116 objavljajo, da je prepovedalo državno tožilstvo v Zagrebu prodajati in razširjati knjigo »Što hoče narod?« od A. Vilim Kulena, ki je izšla v Zagrebu.

— Pri ishljasi sledi na kovance naravne »Franz Josefove« grenčice, popite jutraj na tešče. brez truda izdatno iztreljenje črevesa, kar povzroči ugoden občutek olajšanja.

— Brat ubil brata, nečak pa strica. V vasi Vranjku pri Derventi se je te dni dogodila pretresljiva družinska žaloigra, katere žrtvi sta brata Josip in Mile Grba: Oba brata sta bila že več let poročena in sta živel v skupni hiši in skupnem gospodarstvu. Oba sta bila očeta številnih otrok. Obe družini sta živeli v zavidljivem miru in slogi. Pred pol leta pa se je začel med njima razdor, ki so ga povzročili ženski jeziki in ljubosumje. Prišlo je mnogokrat do preprirov. Te dni so se zmenili, da bodo znotraj prebarvali celo hišo. Josip je odšel ven, Miletu pa je naročil, naj prebarva stene belo, okrog oken pa naj napravi rumeno. Ko je Josip odšel, je šel Mile takoj na delo in je pripravil belo in rumeno barvo. Njegova žena Ivka pa ga je pregovorila, naj mesto rumene barve vzame za prostor ob oknih rdečo, in to samo, da bi kljubovala Josipovi ženi, o kateri je vedela, da ima rada rumeno barvo. Tako je Mile pobarval stene okrog oken z

rdečo barvo. Ko je prišel Josip domov, se je zaradi tega tako razsrdil, da je pograbil kol in začel točiti po Josipovi ženi. Ko je Mile to videl, je pograbil sekuro in navallil na svojega brata. S strašnim zamahom s sekuro mu je razpolovil lobanjo, tako, da so se po tleh razsuli možgani. Josip je bil na mestu mrtve. Najstarejši sin Josipa, 19letni Stjepan, je videl strašno smrt svojega očeta. To ga je tako presunilo in razjarilo, da je planil na strica, mu iztrgal iz rok sekuro in ga s tako silo udaril po hrbtu, da se je zgrudil mrtve. Nato je Stjepan poglaval obe ženski in otroke iz hiše, se umil ter se šel takoj prijaviti orožnikom. Okrog hiše, kjer se je odigralo strašno krvoprelitje, se je zbrala velika množica ljudi, ki pa je komaj preprečila, da ne nista po točki še ženi oba nesrečnih bratov.

— Strela ubila pastirja in 220 ovac. Iz Banjaluke poročajo, da je te dni divjala nad precejšnjim delom bosanske Krajine silna nevihta. V planini Sarjan je strela udarila v neko ovčjo stajo ter ubila pastirja in vseh 220 ovac, ki so bile v staji.

— Zagrebški okrožni urad je zaključil svoje poslovanje z deficitom poldruga milijona dinarjev. Zagrebški okrožni urad za zavarov. delavcev je izdal te dni svoje letno poročilo, iz katerega je razvidno, da je v preteklem letu izdal podpor v skupnem znesku 27 milijonov dinarjev. Svoje poslovanje pa je zaključil z deficitom poldruga milijona dinarjev. Pri zagrebškem okrožnem uradu je zavarovanih samo v Zagrebu nad 70.000 članov.

— Doraščajoči mladini nudimo jutraj čašico naravne »Franz Josefove« grenčice, ki dosega radi tega ker čisti kri, žolcece in čreva, pri dečkih in deklicah prav izdatne uspehe.

Pretep na binkoštno nedeljo

St. Jurij pod Kumom.

Naš lepi planinski kraj je zadela na binkoštno nedeljo velika sramota, ki v jasni luči kaže, kam zaide mladina, če izgubi vero. Ljubzen do cerkve in bližnjega.

V neki gostilni sta se proti večeru na binkoštni praznik ustavila dva brezposelna tučca. Bila sta mirna. Kljub temu je prišlo med napetimi domačini in njima do prekanja. Gostilničar je nastopil z vso odločnostjo, da bi preprečil pretep. Pa je vseeno nastal tepež. Neki domačin, ki je že pod ključem, je zabodel enega izmed brezposelnih z nožem kar trikrat. Revez je bežal v bližnjo vas Četež, se tam zgrudil in skoraj izkrcvavel. Domači g. župnik mu je podelil sv. poslednje olje. Posestnik g. Čop je dal nesrečnega nato odpeljati na žel. postajo v Radeče pri Zidanem mostu. Tam mu je nudil prvo pomoč g. dr. Matko, nato pa so ga takoj transportirali v celjsko bolnišnico. — Orožniki iz Radeč so uvedli najstrožje preiskavo. Storičec se ni polnoleten. Občinska uprava naj zprosi za orožniško ekspozituro v St. Jurju, ker je ta za to veliko in lepo planinsko ozemlje nujno potrebna.

Celje

— Novi predsednik upravnega sodišča gosp. dr. Janko Bedeković je v četrtek prevzel posle na upravnem sodišču v Celju.

— Prapor lantovske katoliške akcije v Celju. Fantovska katoliška akcija v Celju si je nabavila svoj prapor. Izdelale so ga št. solske sestre v Mariboru. Blagoslovljen bo jutri, v nedeljo 27. maja na praznik sv. Trojice pri rani službi božji v opatijski cerkvi. Fantje naj zgodaj jutraj opravijo svečo spoved ter se ob pol 7 zbero pri glavnem oltarju. Prapor bo po nagovoru blagoslovil gosp. opat Peter Jurak. Po blagoslovitvi bo sveta maša, med katero pristopijo fantje k sv. obhajilu.

— Ponarejeni 50 dinarski kovanci so se zopet pojavili v Celju. Denar je fino izdelan in se spozna najlažje po tem, ker nima nobenega zvoka.

— Umrl je v celjski bolnišnici Gabrić Mihael, 79 let, izvršni organ v p. iz Rogaske Slatine. N. v m. p.

— Nesreče. Krofelj Adolf in Mihael Lešek, oba delavca pri mestni občini celjski, sta bila v četrtek zaposlena pri spravljanju hlodov v Pečovniku. Pri delu se jima je zgodila nesreča; en hlood je obema zlomil desni nogi. — Franc Sitar, delavec pri mestni elektrarni je v četrtek delal na nekem podstrešju; med delom se je zlomila deska, na kateri je stal Sitar, in je padel ter si zlomil desno nogo.

— Kolo znanke »Puch« je bilo v noči od erede na četrtek ukradeno Podlogarju Ernestu iz Skofje vasi v bližini neke gostilne v Zagradu. Kolo je črno pleskano, ima evid. št. 2 — 15.417 — 5 in je vredno 500 do 600 Din.

Naznanila

Povodom letnih skupščin O. O. Ljubljana in Maribor, ki se bosta vršili 3. junija v Celju, se pripravljajo ob zadostni udeležbi iz Ljubljane posebni vlak v Celju se vršijo razni slavnostni nastopi, tombola itd. Islet sam bo zelo prijeten, vsak udeleženec bo pa tudi manifestiral s svojo navzočnostjo za naše morje. Radi skrajnega roka pohitte s prijavitvami, ki jih sprejema KOJS v Ljubljani, Tržaška cesta 1a—IV. Cena vožnji za tja in nazaj Din 30.

Ljubljana

1 Tone Kralj otvori jutri ob 11 v Jakopičevem paviljonu razstavo svojih del. Vsi prijatelji umetnosti so najtopleje povabljeni, da se te prireditve udeležijo.

1 Na Rožniku bo imelo jutri ob sedmih rokodelsko društvo sv. mase. K udeležbi vabimo vse člane in prijatelje društva. Pri sv. maši bo pel pevski zbor Društva rokodelskih pomočnikov.

1 Kino Kodeljevo. Nocoj ob 20.30 »Pesmi sveta« (Jožef Schmidt) in »Zig sramote« (Boris Karloff).

1 Dva dneva mladinskih zborov v Ljubljani. Dne 2. in 3. junija bomo imeli prvič priliko slišati sadove mladinskega zborovskega gibanja med Slovenci. Po zgledu Trboveljskih slavčkov so se na raznih krajih naše ožje domovine ustanovili mladinski zbori in 20 od njih jih pride v nedeljo, 3. junija dopolne k javnemu nastopu v Ljubljano. Vseh udeležencev — mladih pevcev in pevke — bo ta dan okrog 1400 v Ljubljani. Na 20 v risalnici deška meščanske šole. Vabljeni gg. profesorji, učitelji, starši, dijaki višjih razredov, delodajalci, obrtniki, delavci in nameščenci. Vstopnine ni.

1 Javne produkcije glavnice šole Glasbene Matice ob skladbi šolskega leta bodo 1. 6. in 11. junija ob 18 v filharmoniji. Natančnejši spored javlino.

1 Redni občni zbor Služniškega doma, r. z. z. o. z., bo v nedeljo, 3. junija ob 16.30 v Domu služnic. Krizevniška ulica 2. Dnevni red: 1. Poročilo nadzelnika. 2. Odobrenje računskega zaključka za leto 1933. 3. Nadomestne volitve nadzelnika in nadzorstva. 4. Služnost.

1 Nočno službo imata lekarni: dr. Piccoli, Dunajska 6, in mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9.

Maribor

m Sadjarji in urtnarji Dravske banovine zborujejo jutri ob 9.30 v Mariboru v dvorani Zadrudne gospodarske banke. Na dnevnem redu je tudi zanimiv ferat g. ravnatelja Josipa Priola: »O pospeševanju košenčastega in lupinastega sadja v dravski banovini in potrebe domačega konsumarja.«

m Aljažev klub SPD Maribor. Opozarjamo na občni zbor kluba, ki bo v torek, 29. maja, v Aljaževi sobi pri Orlu ob 20. Prijatelji kluba dobrodošli, za članstvo udeležba obvezna!

Celje

1 Dekliška Marijina kongregacija pri št. šolskih sestrah lani jutri ob 7 v kapelici Srca Jezusovega govori, sv. maša s skupnim sv. obhajilom ter sprejem novih članic in kandidatkinj.

1 Predavanje protituberkulozne lige. V ponedeljek, 28. maja bo pod okriljem Ljudske univerze in Krajevne protituberkulozne lige v Celju predaval docent dr. Matko Ivan iz Maribora o temi: »Tuberkuloza in zola s šolsko-higijenskega stališča.« Predavanje bo ob 20 v risalnici deška meščanske šole. Vabljeni gg. profesorji, učitelji, starši, dijaki višjih razredov, delodajalci, obrtniki, delavci in nameščenci. Vstopnine ni.

Drugi kraji

Brežice. Naš mladinski cerkveni pevski zbor nas bo nocoj in jutri zopet razveselil s svojim drugim javnim nastopom, in sicer nocoj ob 20.30, jutri pa ob 16 v dvorani Narodnega doma.

Litija. Društvo »Sola in dom« vlnudno vabi vse starše k obnemu zboru, ki bo jutri po deseti maši v 6. razredu litilske narodne šole.

Cerkveni vestnik

Cerkev M. B. v Krizankah. Jutri ob 10.30 slovenska sv. maša; izjava se: Misa in ben. B. M. V. zložil I. P. Menecar (instrumentalno). Graduale »Benedictus« es, zložil P. Griesbacher. Po ofertoriju »Ave Maria«, zložil A. Rihovsky. Po maši: »S svetilnicami te venčamo«, zložil P. H. Sattner.

Moška in mladinska Marijina družba v Krizankah proslavi jutri praznik svoje zavetnice Marije pomočnice kristjanov. Duhovno opravilo jutraj in ob 18. Jutraj med sv. mašo skupno sv. obhajilo. — Dnes ob 14 pospremito svezila pokojnega sobrata Iv. Ceraija izpred mrtvaške vaze na Vidovdanski cesti.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA (Začetek ob 20)

Sobota, 26. maja: Belgrad nekdanj in sedaj. Red C. Nedelja, 27. maja: ob 20.30 na Kongresnem trgu: Sichernik. Gene od 4 do 15 Din. V primeru slabega vremena ob 21 v drami Družba, Izen. Znižane cene. Ponedeljek, 28. maja: Mojster Anton Hit. Red A.

OPERA (Začetek ob 20)

Sobota, 26. maja: Katja Kabanova. Premijera. Red A. Nedelja, 27. maja: ob 15 pred hotelom Tivoli: Pri belom konjčku. Gene od 20 Din navzdol. V primeru slabega vremena ob 20 v operi Pri belom konjčku. Izen.

Ponedeljek, 28. maja: Zaprt.

Obsojen na smrt v cerkvi, Francoski lazarist - blažen kjer je pel novo mašo

Te dni je bil proglašen za blaženega Francoz Peter Renat Rogue, ki ima za seboj res burno življenjsko pot. Postal je žrtev silnega viharja, ki je divjal po vsej Franciji v 18. stoletju, to je francoske revolucije. Rodil se je v mestecu Vannes v Bretoniji 11. junija 1758. Vzgojili so ga v kolegiju v domačem mestu, kjer je tudi dovršil teološke nauke. L. 1782. je bil posvečen v duhovnika. Imenovan je bil za duhovnega voditelja samostana, ki je bil prizidan župnijski cerkvi. Že v semenišču je imel za profesorje sinove sv. Vincencija Pavlanskega in kmalu je sledil zgledu tega svetnika. Leta 1786 je že stopil v noviciat Sv. Lazarja v Parizu. Pozneje je bil imenovan za profesorja v semenišču v Vannesu.

Zgodovina francoske revolucije pripoveduje, da so revolucionarji l. 1792. v januarju spodili lazariste iz samostana v Vannesu, to je prav iz tistega samostana, kjer je bilo nastanjeno semenišče. V pozni noči so se morali dvigniti in zapustiti samostan. Rogue se je tedaj zatekel k materi, ki je imela v mestu trgovino klobukov. Tedaj se je začelo zanj šele pravo trpljenje. Revolucija ni prizanesla duhovnikom. Januarja 1794 je bil imenovan za predstavnika Spodnje Loiree in Morbihana g. Carrier, ki je dobil nalog, naj spravi bretonska polja v sklad z revolucijo. Carrier je predložil »odboru za javno blaginjo« *tale načrt za izvedbo revolucionarnega programa: »Poslanec bo dal v spremstvu 1200—1500 konjenikov zažgati vse cerkve, spodil bo vse uporne duhovnike, odpeljal bo pristaše ustave in tako očistil deželo vsakega vpliva nekdanjih plemenitšev, ki širijo strup aristokracije in fanatizma...«*

13 duhovnikov pod giljotino

Kakor v Parizu, tako so tudi iz cerkve v Vannesu napravili »tempel razuma«*; proti koncu l. 1793 in v začetku l. 1794 so spravili pod giljotino 13 duhovnikov. V tistih dneh je Rogue tolažil svoje stanovske tovariše in vernike. Marsikomu je tedaj pomagal, da je zbežal v Španijo in se rešil, sam pa ni hotel zapustiti svojega rojstnega mesta. Pregarjanci so se skrivali po raznih hišah in njegova mati je marsikoga sprejela in mu pomagala. Tu pa tam se je v hišo zatekel tudi njen sin, sicer pa je neustrašeno delal med verniki in jih tolažil. Večkrat ga je policija iskala, a vendar ga ni mogla zalotiti. Tako so minili dnevi najhujšega terorja in junija 1793 je izbruhnil tifus, ki je prinesel nad deželo še več zla. Tedaj se je Rogue pokazal neustrašenega in je bolnikom delil tolažbo svete vere. Nekaj mesecev nato je tudi njega zgrabila revolucija.*

Prav na božični večer l. 1793 je skrivaj nesel sveto popotnico nekemu bolniku. Preden je prispel do bolnikove hiše, je zagledal za seboj dva revolucionarja, ki sta mu sledila. V bolnikovo hišo ni hotel stopiti, da bi ga ne kompromitiral, da ne bi še njega gnali v ječo. Sel je malo naprej. Revolucionarja sta ga takoj zgrabila in ga odvedla na prefekturo. Rogue je spoznal v enem izmed teh človeka, ki ga je njegova mati stalno podpirala, ko je bil v stiski. Pripeljali so ga pred zbor revolucionarjev, ki je bil nekak deželni zbor. Med poslanci je ugledal vse polno svojih sošolcev; ti

so bili silno ganjeni, ko so ugledali nekdanjega svojega tovariša v takšnem stanju. Nekateri so mu skrivaj nasvetovali naj pobegne, toda on ni hotel tega storiti, ker se je bal, da bi škodil njim. Tedaj se je zgodilo vpricho vsega zbora, ki je bil povečini revolucionaren, nekaj čudnega. Duhovnik Rogue je glasno dejal: »S seboj nosim vašega in svojega Boga; rad bi izvršil svojo versko dolžnost in prosim vas za to dovoljenje.« Tedaj je stopil v kot in použil sveto hostijo. Marsikdo izmed navzočih je bil tako ganjen, da je kljub temu, da se je zavedel, da je v smrtni nevarnosti, v tistem trenutku pokleknil. Nato so ga uklenili.

Mati pri smrtni razsodbi

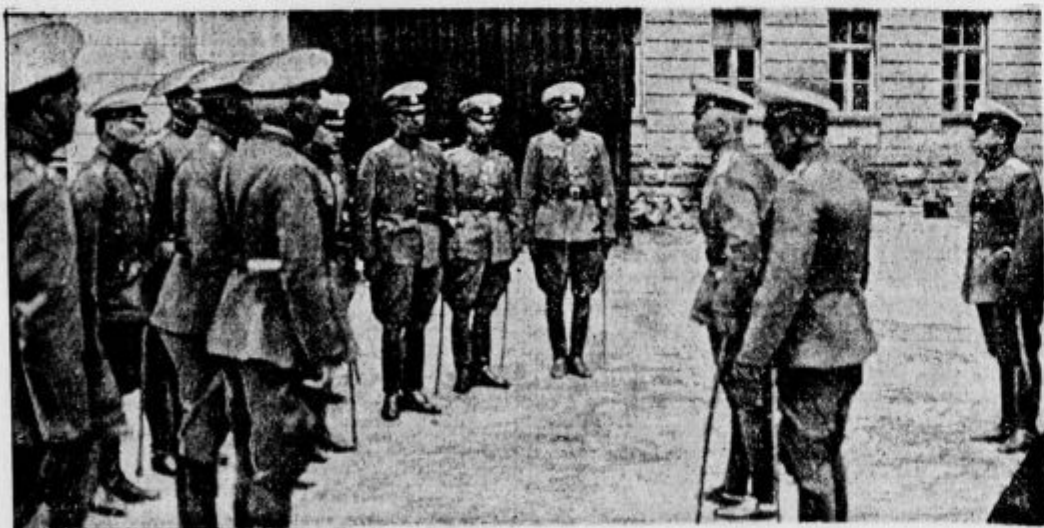
Med tem časom je »konvencija« *sledil direktorij, to je odbor petih članov, kateremu je bil dodan svet 500 ljudi. Ta je izdal policijskim komisarjem glede ravnanja z duhovniki tole navodilo: »Nadzorujte jih neprestano, da izgube potrpljenje, nadlegujte jih dan in noč. Ne pustite jih niti trenutek v miru!«* Obtožbo proti lazaristu Rogueu bi bil moral zastopati Luca Bourgerel, njegov sošolec. Toda iz obzira do svojega prijatelja ni hotel prevzeti tega posla in na njegovo mesto je prišel Marcel. Roguea je obdolžil, da ni hotel priseči na novo ustavo in da je še dalje delil vernikom svete zakramente. Dne 2. marca 1796 se je vršila razprava, in sicer prav v kapeli, v kateri je Rogue daroval prvo sveto mašo. Kakšni spomini so morali obdajati gorečega duhovnika, ko je stopil pred revolucionarne sodnike prav v tem svetem prostoru, ki so ga spremenili v svetišče razuma. Proglasitev smrtno obsodbe je svetnik sprejel prav mirno. Kakšna bolečina je morala presuniti njegovo srce, ko je med prisotnimi ugledal tudi svojo mater, ki je morala slišati razglasitev smrtno kazni! Eden izmed revolucionarjev je stopil k njej in jo vprašal: »Ali je to tvoj sin?« *Ko je ta pritrdila, ji je zabrusil v obraz grdo psokvo.*

V tvoje roke izročim svojo dušo

Od takrat so minila leta in leta. Rogue je danes svetnik. Ko so ga izpred sodišča prepekljali v ječo, je od tam pisal materi tolažilno pismo. Poleg drugega jo je prosil, naj prav tistega revolucionarja, ki ga je izdal in ki ga je mati prej podpirala, še vedno podpira. V tisti noči se je pripravljala na smrt z njim tudi neki drugi duhovnik, ki se pa ni mogel sprijazniti s svojo strašno usodo. Rogue ga je neprestano tolažil. Sam se je ves čas ohranil popolnoma mirnega. Bil je zadovoljen, da se bo kmalu lahko združil s svojim Stvarnikom. Dne 3. marca 1796 so popoldne okoli 3 peljali obsojence skozi mesto Vannes pod giljotino. Rogue je bil ves čas miren. V trenutku, ko so dvignili giljotino, je vzkliknil: »Gospod, tebi izročam svojo dušo.« *Ko je odletela glava od njegovega telesa, je ljudstvo planilo pod giljotino in si v njegovi krvi namočilo robce, da bi jih hranili za spomin. Zgodovinar, ki je popisal zadnje ure tega svetnika, je tudi omenil, da je sam hranil do zadnjega takšen robec.*

Tisti, ki so prisostvovali zadnjim uram lazarista Roguea — in med njimi tudi sami revolucionarji — so vzklikali med seboj: »To ni bil navaden človek, to je bil angel.«

Resni in komični prizori iz Sofije

Vojni minister gen. Zlatev ima nagovor na višje častnike, zbrane na dvorišču vojnega ministristva. Informira jih o izvršenem državnem prevratu.

Po proglasitvi obsednega stanja ni smel nihče na ulico. Ženske, ki so hodile nakupovat blago v trgovine, so spremljali vojaki.

To je pogled na Chicago v plamenih. Skoro dva dni je gorela četrt okoli mestne klavnice; število uničenih poslopij cenijo že na 1500. Ranjenih je nad 1000 ljudi. V hlevih, kjer je čakalo na smrt na tisoče goved, so se odigrali strašni prizori.

19-letni dijak — svetovni letalec

Švicarski listi poročajo o dogodovčinah 19-letnega letalca Alfonza Breitenbacha. Tako mlad, a vendar uživa že sloves v svetu. Te dni se šele pripravljala na maturo. Radovednim čenikarjem je na kratko popisal svoje življenje. Ko mu je bilo 16 let, je svoje počitnice v Londonu porabil za to, da je obiskoval letalsko šolo. Napravil je izpit in prejel tudi letalski patent. Ko so oblastva izvedela, da je dijak še tako mlad, so mu že hotela vzeti dovoljenje za letanje. Ker pa je napravil izpit z izvrstnim uspehom, so mu dovoljenje pustili. Že pri 17. letu je napravil polet po Nemčiji, Franciji in Španiji. Povsod so ga sprejemali kot najmlajšega letalca. Predrznost se je odpravil na polet v Afriko, toda ta se je zaključil z nesrečo. Letalo je padlo in dva dni je bil letalec v nezavesti.

Radi tega se ni prav nič prestrašil, nasprotno, pričel se je pripravljati na polet v Indijo. Pripravljati se je 10 mesecev. Študiral je vremenske razmere in kraje, čez katere bi moral leteti. Čez Milan, Benetke, Beograd in Sofijo do Carigrada je potekel polet prav normalno. V Carigradu je moral čakati na dovoljenje, da sme preleteti Irak. Ko je moral v Mali Aziji zasilno pristati, so ga aretirali, češ, da je vohun. Končno je po raznih dogodovčinah prispel v Bagdad. Nad Sirijsko puščavo je

zašel v vrtnice in pesek mu je zakril motor. Prispel je končno v prvo indijsko mesto Karahi. Toda njegov namen je bil, da bi letel do Himalaje, do pogorja, ki je bilo še 2000 km daleč. Že pri Jodhpuru ga je zalotil monsun. Zšel je v strašno nevihto. Rešil ga je maharadža, ki ga je v Jodhpuru povabil k sebi. Letalec je tu videl neverjetne reči. V mestu samem, ki šteje 70.000 ljudi, so živeli samo 4 Evropeci. Nikdar si ni mislil, da so v Indiji tako moderna mesta, z asfaltiranimi ulicami, z električno lučjo, skratka, z vsem modernim komfortom. Maharadža je eden najbogatejših ljudi na svetu. Sam ima 96 avtomobilov! Tiste dni se je poročila njegova sestra z maharadžo iz Jaipura. Povabili so 6000 gostov, med temi je bilo 14 maharadž. Tri dni so se gostili. Stroški za to pojedino so znašali kakih 10 milijonov dinarjev. Ob tej priliki so vzpizorili tudi borbe med živalmi. Spopadla sta se n. pr. tiger in divji prešič; zmagal je divji prešič. Iz Jodhpura je letalec letel do Ravalpindije, odtod se je odpeljal z avtomobilom v Kašmir, iz Kašmira je napravil več tur na ledenike pod Gavrizankarjem. Odtod se je vrnil v Bombay in nato z ladjo domov.

Švicarski letalec se te dni mudi na Dunaju, kjer se pripravlja na maturo.

Drzna letalka

J. Batten je letalka, ki je v 15 dneh preletela progo Anglija—Avstralija. Bila je sama v letalu. S tem je pobila rekord Angležinje Anny Johnson, ki je l. 1930. potrebovala za isti polet 4 dni več. Londonski listi so polni navdušenja za letalko, ki je iz Nove Zelandije.

Čudna kupčija - velikodušno delo

Prof. Harrington, znani čičaški dobrotnik, je priredil obed za 40 uglednih obrtnikov in trgovcev. Pri isti dolgi mizi je sedelo na drugi strani 40 šolskih otrok iz revnih čičaških predmestij, in sicer sami odličnjaki, ki so jih zbrali šolski voditelji. Premožni meščani so se med obedom živahno menili z malimi povabljenici. Po kosilu je Harrington odredil molk in vprašal pridobitnike, ali so zadovoljni s ponujenim blagom? V odgovor je zadonelo složno: »Smo! Smo!« *Na to je dvignil Harrington čašo s šampanjcem in proglasil kupčijo za sklenjeno. »Kupčija«* obstoji v tem, da bo daljal sleherni trgovec potreben denar za vzgojo in šolanje »kupljenega« *dečka, dokler ne bo ta sam pričel služiti. Na ta način bo zraslo v Chicagu, ki je radi zločinov najbolj razvito mesto v Ameriki, novo, boljše pokolenje. »Prodani«* dečki so zopet obljubili, da bodo pridni in ne bodo razočarali svojih dobrotnikov. Harrington hoče razgneti svojo »kupčijo« *tudi na ostala ameriška velemissa.*

★

»Koliko stane obleka?«
»Devetsto dinarjev.«
»In na obroke?«
»Tisoč osemsto dinarjev, polovica se pa mora takoj plačati.«

Silna je igralska strast

Angleški kralj Jurij IV. je pred svojim 21. letom, ko je še bil princ valeski, zaigral čez 800.000 funtov šterlingov in je prav zavoljo tega poročil kasneje tako nesrečno princezo Karolino, da je mogel plačati svoje dolgove. Prav tako strasten igralec je bil Viljem III., ki je pri eni partiji plačal 4000 funtov.

Henrik VIII. je bil tako strasten igralec, da je večkrat zastavil svoje carinarne in je baje enkrat pri igri zaigral celo sloviti zvon cerkve sv. Pavla.

Prav tak je bil tudi francoski kralj Henrik IV. Njegov kancelar je moral vedno plačevati ogromne vsote, ki jih je kralj zaigral.

O raznih bogatih plemičih bi lahko napisali debele knjige, kako so izgubljali svoje lahko pridobljeno premoženje.

Mazarin je igral na smrtni postelji. Ker je bil tako slab, da ni mogel držati kart, mu jih je moral držati nekdo drugi. Neka starica je igrala s svojim nasprotnikom na bolniški postelji za svoje pogrebne stroške.

Newyorški župan — igralec

Nekdanji župan v Newyorku Jimmy Walker je postal najprej dopisnik nekega ameriškega lista v Londonu, zdaj pa se je dal za igralca. Agent nekega newyorškega gledališča je sklenil z njim pogodbo za razne nastope. Za filmsko vlogo bo prejel 150.000 dolarjev, za pol leta igranja na nekem odru 240.000 dolarjev in za 13 predavanj v radiu 65.000 dolarjev. Služil bo dolarje pač z imenom nekdanjega newyorškega župana.

Nogavice - rokavice

kompletne potrebščine
za krojače in šivilje,
nadalje
bogata zaloga žepnih robcev,
toaletnih potrebščin, kravat,
vsakovrstnega modnega blaga
itd., po

najnižjih cenah

pri trrdki

Josip Petelinc, Ljubljana
za vodo (blizu Prešernovega spomenika)

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Sobota, 26. maja. 12.15 Pod pendjeri 12.45 Poročila 13.00 Čas, Zapošeno veselje zdravico (reproducirane podoknice vsake sorte) 18.00 Radijski orkester 18.30 Zabuval predavanje (Sancin-Medvedova) 19.00 Primorska ura 19.30 Zunanji politični pregled (dr. Jug) 20.00 Komorni sklad-kvartet (dr. Karlin) 21.00 Radijski orkester 22.00 Čas, poročila 22.15 Čajkovski VI. na ploščah.

Nedelja, 27. maja. 8.15 Poročila 8.30 Gimnastika (Pustisek Ivko) 9.00 Versko predavanje (dr. Ciril Potočnik) 9.15 Prenos cerkvene glasbe iz franciskanske cerkve 9.45 Plošče 10.00 Trbovlj (L. Mrzel) 10.30 Radijski orkester, vmes koncert pevskega zbora »Sava« 12.00 Čas, plošče 16.00 O ovčereji (ing. Jelacin Ivo) 16.30 Turgenev: Tuji kruh, izjava skupina ge. Danilove 17.30 Pevski zbor realne gimnazije iz Celja 20.00 Prenos iz ljubljanske opere v odmoru: Čas in poročila.

Drugi programi:

SOBOTA, 26. maja: Belgrad: 19.30 Beethoven, Sonata A-dur 20.10 Terezina, opereta — Zagreb: 20.15 Komorni koncert zagrebškega kvarteta 21.15 Vokalni koncert 21.45 Plesna glasba — Dunaj: 15.50 Poyekapres, otroška igra 18.00 Zbor 19.30 Pesni in glasba s Koroškega 20.30 Pester večer — Budimpešta: 20.00 Madjarske narodne pesni 21.30 Orkestralni koncert — Milan-Trst: 20.45 Veselogra — Rim: 20.45 Trio in vokalni koncert — Praga: 19.10 Majka ura 20.45 Trije dvorni noreci 21.00 Operetni večer — Varšava: 20.00 Klavirska glasba: Chopin 20.45 Potpourri — Monakovo: 20.10 Srčna dama opereta — Frankfurt-Stuttgart: 20.15 Pester večer — Bratislava: 20.10 Mala Dorit, veselogra — Lipsko: 20.15 Ljudski večer.

Ugodna prodaja avtomobilov:

OPEL GMC limuzina 6 cil., za 4 osebe,
960 kg v dobrem stanju **Din 22.000**—

OPEL 4/20 PS limuzina, za 4 osebe, 910 kg,
brezhibna, plačani davki **Din 14.500**—

OPEL turing 8/40 PS, 6 cil., 4—5 sedežna,
v dobrem stanju **Din 15.000**—

OPEL turing 4/20 PS, 4 sedežna, 4 cil.,
750 kg **Din 12.000**—

STUDEBAKER luksuz limuzina, prekrasna
izdelava za 4—5 oseb, 6 gum, 1400 kg
Din 42.000—

ŠKODA special turing, 6 cil., 6—7 sedežen,
z novimi gumami **Din 18.000**—

AUSTRO DAIMLER 6 cil., 7—8 sedežev
Din 8.000—

OAKLAND 6 cil. limuzina za 6 oseb, nove
gume **Din 12.000**—

Poleg tega še nekaj novih Opel GMC limuzin, kabriolet, roadster, nove Studebaker limuzine s prostim lokom. Tovorne šazije Perl, Bedford, Studebaker

2—4 tone Opel motocikli 500 ccm pod ceno.

Zahtevajte ponudbe, dokler traja zaloga.

Proti garanciji dam eventualno tudi na obroke.

Kardošauto, Zagreb, Ilica 73

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; žensitovanski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka pelina vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Prireditve

V kavarni »Stritar«
vsak večer koncert. (h)

Službe iščejo

Samec
splošno naobražen, soliden, kavcije zmožen, išče mesto tajnika ali slično. Ponudbe na upravo »Sl.« pod »Agilen 39« 5899. (a)

Dober prodajalec

začetnik, išče mesto; tudi na velesejmu. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Prijazem« št. 5947. (a)

Dekle

srednje starosti, zmožna kuhati, šivati itd., prosi službe. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Priprosta« št. 5946. (a)

Vajenci

Vajenca
v špecerijo, delikateso in vinotoč, sprejemem takoj. Vider, Ljubljana, Dunajska cesta 55. (v)

Službodobe

Zdrava služkinja
ki bi slabovidnemu duhovniku brala, deloma pisala in pomagala pri gospodinjstvu, se sprejme v službo v župnišče. — Lastnoročno pisane ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 5869. (b)

Sezonska kuharica

perfektna, se sprejme za restavracijo. Plača po dogovoru. Ponudbe poslati do 15. junija upravi »Slov.« pod »Zmožna« št. 5845. (b)

Organist

vešč pevovodja, fant — dobi takoj službo na Vinagorji, postaja Rogatec.

Mizar, pomočnika

dobro izvežbanega v furniranju — takoj sprejme Škorjanec, Kotoriba. (b)

Denar

Vlogo

članic Zadržne zveze, v znesku 80.000 Din, kupim proti mesečnemu odplačilu in garanciji. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Ugodno« št. 5870. (d)

Stanovanja

ODDAJO:

Prazna soba

solčna, se odda v Dukičevem bloku. Ponudbe upravi »Slov.« pod šifro »2057-10« št. 5897. (s)

Vnajem

ODDAJO:

Kolarsko delavnico

na prometnem kraju, na električni pogon, z vsem orodjem, oddam v najem zaradi odhoda k vojakom. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 5876. (n)

Gostilna

na prometnem kraju v Ljubljani, z lepimi lokali in vrtno — se odda v najem. Naslov v upr. »Sl.« pod št. 5911. (n)

Fotografski atelje

v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 13, oddam v najem. Pogoji zelo ugodni. (n)

Posestva

Hiša

z dobro vpeljano pekarijo, v predmestju Ljubljane, se prodaja oziroma se da tudi v najem osebi, ki bi dala 50.000 Din posojila, oziroma kavcije. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Spomlad 1934« št. 5896. (b)

Enonadstropna hiša

s tremi stanovanji, v Vodmatu, nova, naprodaj. — Plačljivo delno z vložnimi knjižicami tukajšnjih hranilnic. — I. Oražem, Moste. (p)

Pritlična hiša

na zračnem in solnčnem kraju, ali pa enonadstropna hiša, na lepem, solnčnem kraju — naprodaj. Več se poizve: pri Fr. Pelko, krojač, Novo mesto, Sv. Florjana trg 3. p

Enonadstropno hišo

s tremi trisobnimi in enim enosobnim stanovanjem — prodam. Velikost stavbišča 622 m². Donos 36.000 Din letno. Cena 380.000 Din. Naslov v upravi »Slov.« št. 5960. p

Posestvo

14 oralov zemlje, vinograd in gozd, hiša zidana, se radi odpotovanja zelo poceni prodaja. Ponudbe na podružnico »Slov.« v Celju pod št. 5925. (p)

Prodamo

Zelo poceni

se oblečete — Preskerju, Sv. Petri, usta 14.

Volna, svila, bombaž

stalno v bogati izbiri v vseh vrstah — za strojno pletenje in ročna dela po najnižjih cenah pri trrdki Karl Prelog, Ljubljana, Židovska ul. in Stari trg.

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri A. & M. ZORMAN Ljubljana Stari trg 32.

Razglas

Mestna občina Novo mesto proda iz svojega, od kolodvora v Navem mestu 1 km oddaljenega gozda, 2449 m² smrekovega lesa. Pismene ponudbe naj se stavijo do 1. junija 1934 pri predsedstvu mestne občine Novo mesto. Prodajni pogoji so na razpolago in se na zahtevo tudi pošljejo. (l)

Reklamna cena!

Otročje in moške nogavice po . . . Din 3.—
damske, kratke Din 4.—
nudi — Nogavice »Bemberg«, družba z o. z., v Ljubljani, Miklošičeva 14.

Ne bi se predčasno postaral in toliko trpel,
ko bi pravočasno šel k zobozdravniku in redno uporabljal priporočeno mi »BOTOT« zobno pasto in vodo za usta.

Okoristite se z mojo izkušnjo.

BOTOT

Razno

V LOGARSKO DOLINO

z razglednim avtobusom jutri, v nedeljo. Informacije v trafiki Praprotnik, nasproti pošte.

Objave

Poziv!

Cenjenega gospoda ali gospe, pri katerih je zastavljen Ernest Pašer (njegov osebni znak škilavost) 2 angora preprogi, 2 para angora predposteltnikov, 1 pirot, prosim, da se zglašijo pri podpisani trrdki, kjer dobi denar nazaj, drugače bo imel sitnosti. Preproge so ukradene. — Mušan Mutevlić, trgovec, Streliška 24-I. (o)

KUBANY-JEV MATE ČAJ

hrani ter kreča živce in mišice. — Telo postane odporno in z lahkoto premaga vse napore. Kdor ga redno pije, se mu ni bati ne gita ne revme. Dobi se v vseh lekarnah v originalnih zavojih po Din 15.—, ali pri zastopstvu: Lekarna Mr. Milivoj Leustek, Ljubljana, Kešljeva c. 1, ako pošljete v naprej Din 15.—. Sportniki, turisti, lovci, nogometaši: pijte ga redno!

Tudiv naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta 5 (paviljon)

lahko plačate naročnino za »Slovenca«. »Domoluba« in »Bogoljuba«. naročate inserate in dobite razne informacije. — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne. Telefonska številka 3030.

Čateške toplice (54,5° C)

Najbolj vroče radiotermaalno kopališče v dravski banovini! Za revmo, išias, otrplost, želodčne in ženske bolezni! Od 1. maja do 30. junija in od 1. septembra do 31. oktobra 20-dnevno pavšalno zdravljenje za ceno 1100 Din, 10-dnevno 600 Din (soba, 4krat dnevno dobra hrana, dnevno 1 kopal, 1 zdravniški pregled, dovoz in odvoz od postaje Brežice ali Dobova, takse). Prospekt na zahtevo.

Zelo ugoden nakup moderno urejenega hotela

Potom sodne dražbe se bode prodajal **28. maja 1934 ob pol 10. uri** pri sodišču v Radovljici soba štev. 26 hotel »Olympic« na Bledu. Hotel je na novo zidan s 16 sobami, 3 lokali, 2 kuhinji, kopalnica, v sobah vodovod z mrzlo in toplo vodo, ter elektriko. Hotel stoji na najprometnejši točki ob jezeru, ter je krasen razgled z velikega balkona na jezero.

Pojasnila daje iz prijaznosti »Hranilnica kmečkih občin« v Ljubljani Poštni predal 297

SREDA 30. MAJA: OTVORITEV XIV. LJUBLJANSKEGA VELESEJMA

Železniška izkaznica za polovično voznino se dobi pri blagajnah vseh železniških postaj in velja Din 5.—. Sejemska legitimacija upravičuje na znižano voznino na tramvaju.

Rekordna vožnja

Ne moreš več ne jesti, ne govoriti, ne spati. Dobre ure, prijetno straženje je mimo. Tako neskrbni so ti ribiči! Tako zaverovani so v svoje vrvice, pobiranj rib iz mrež, nasoljevanje, da čisto pozabijo postaviti moža k meglenuemu rogu!

Kakšna ploha pridruženj, kakšne grožnje, če jim parnik zavoji preblizu! Ali ni pred par leti eden sprožil puško proti »Saturniji«? Aj! Davis bo dolgo pomnil smešno krotovičenje črnega moža v sivi megli, snemajočega svoj pihalnik raz ramo, in isto potnika, ki se je drl:

»Prišlo je bom!« Davis mu je jezo ohladil.

»Da ste vi v njegovi koži, kaj bi storili?«

»Se srečni so bili, ako so na jugozapadu nesrečnega polja dobili sonce. Toda le pregosto je bila tudi ameriška obala potopljena v meglo. Tedaj je bila zmeda popolna. Tipali in merili so dalje, dokler niso srečali pilotske ladje in prispeli prav po čudežu v pristan.

Da, za potnike je bil čudež, ko so mahoma videli, kako je iz megle priplesala na valovih drobna jadralnica in se približala parobrodu, ko so začuli rezek glas ameriškega pilota.

»Kako ste to naredili?« so vpraševali Davisa.

»Saj že dva dni nisimo ničesar videli.«

»Kako ste naredili?«

Zibal se je nevedoč, kaj naj bi odgovoril. »Kako sem napravil?« Evo, tako: treba je veliko izkušnje, veliko pametne presoje, veliko poguma in predati se moraš vsega, brez pridržka. Tega se ne naučiš v knjigah. Živeti moraš dvajset let na morju, preden to dosežeš. Vprašajte ribe, kako se spoznajo.

Danes je zadeva resnejša. Zapodil je spomine. Zapluli bodo v megleno polje in ga rezali po-

vprek, ne da bi izgubili en sam voz. Povelje je bilo jasno: dospeti za vsako ceno. To se pravi, štiri in dvajset ur tvegati vse, postaviti vse na kocko. To se pravi... O, ni imel poguma nadaljevati razmišljanje. »Misli se...« »Upa se...« (vedel je, da je vse značilo Jorgana), da bo njemu, Davisu — sedemnajst let plovbe brez nezgode — sreča mila in bo prevozil opasno polje, ne da bi kaj srečal na svoji poti. On, Davis, bo znal ukreniti vse, kar je za varnost potrebno. Če le kateri smrtnik, bo on, Davis, dosegel, kar žele. »Samo vi ste zmožni...« bi bilo treba dopolniti: »z vso brzino voditi skozi meglo parnik, ki ga še nihče ne pozna.« Zakaj ob jasnem vremenu bi bilo to kateremukoli kapitanu igrača.

Razgovor med Gerardom in Herwickom ni prenehal. Davis je začel še tretji glas, ki ga ni znal takoj opredeliti. Zaklical je:

»Gerard!«

Tretji poročnik je naglo prekoračil tistih par metrov, ki so ločili krmilarno od sobe za zemljevide.

»Zapovednik?«

»Kdo je tam?«

Vodja telegrafistov želi govoriti z vami.

»Dobro. Naj vstopi. Povejte, Gerard, kako je z vremenom?«

»Se jasno, poveljnik, a vlažno.«

Davis je vrgel odejo raz sebe in se dvignil. Počel je bil v kraju. Snel je z obešalnika plašč, ga oblekel in se pokril s čepico. Ko se je obrnil, je stal pred njim poštni vodja. Bil je širokopleč mož tridesetih let, resnega lica; isti, ki je nekaj ur pred pravil o tragični izgubi brata. Ta žaloigra mu je globoko vtisnila svoj pečat. Davis, ki ga je poznal, ga je zelo cenil in prijateljsko ž njim občeval.

»Kaj je novega, vodja?« ga je pobaral.

»Tu imam brzovojko, zapovednik. Zelen sem jo brez odloga vam v roke izročiti.«

Davis je vzel listek, ga razgrnil in čital. Nekaj trenutkov je molčal, nato pa:

»Prav ste storili.«

»V zvezi smo z rtičem Race. Lahko vsak čas dobimo potrdilo.«

»Dobro,« je odvrnil Davis. »Obiščem vas na pošti.«

Ko je Davis ostal sam, je ošvignil s pogledom krmilarno in zapovedniški most, kolikor ga je mogel pregledati. Možje so ždeli na svojih mestih. Povlekel je zastor preko vrat, da bi ga kdo ne motil, položil list na mizo, ga čital in čital. Rtič Race je zaznamjal tri ledene gore na G 41° 21' W in L 47° 15' N, G 41° 15' W in L 47° 25' N, G 42° 33' W in L 48° 15' N — zaznamovane v terek ob dvanajsti uri.

Papir z oznako Družbe je bil položen na karto nad novofundlandsko plitvino in s svinčnikom potegneno črto, spajajočo rtič Clear in New-York. Davis je tako dobro poznal vsa ta mesta na visokem morju, da mu ni bilo treba ledenih gor na karti označiti. Nahajala so se severno od njihove poti.

»Odtlej je dvanajst ur. Kje se sedaj?«

Zmečkal je papir in kepo potisnil v sežep. Skoro bi bil povlekel zastor pred vrati za sobo, ko je naglo prekoračil krmilarno in mostič. Mornarji in Herwick so se okrenili k njemu, a ni se obrnil. Stopil je na prosto v vlago, ne da bi se zavedal. Notranji ogenj je gorel v njem. Ni videl, kod hodi. Sedaj so bile stvari drugačne. Megla? Skoro otroška igrača bi bilo prepluti jo, ko bi ne imeli ničesar drugega pred seboj razen — razen ribiških ladij. Sedaj pa imajo tri ledene gore, ob katerih si »Morska zvezda« lahko razbije nos. »Davis, samo vi

ste zmožni!« Pridušil se je: »Kleti Jorgan! On te uro mirno spi.«

Soba telegrafistov je mejila na sobe častnikov in ena vrata so držala na krožni hodnik. Davisu ni bilo treba trkati, ta vrata so bila odprta. Vstopil je. Ni sedel, dasi ga je poštni vodja silil.

»Torej?« je vprašal.

»Rtič Race odgovarja.«

Oba telegrafista sta vzajemno delala. Eden je beležil znamenja, drugi je bil pripravljen, da potrdi prejem brzovojke. Živa luč je odsevala od železnih sten prostora, prepreženih z žicami in polnih tuljav in pretikal. Toda Davis je gledal samo po papirju tekoči vodjev svinčnik. Od nestrpnosti je prestopal z noge na nogo, stegnil večkrat roko, ko da bi hotel prijeti list, in vprašal: »Torej?« Toda brzovojka se je oblikovala od črke do črke, moral je potrpeti.

Slednjič je bilo končano. Rtič Race je na vprašanje »Morske zvezde« pojasnjeval, da je norveški tovornik opazil tri ploveče ledeniške odkriline. Popoldan jih je drugi brod javil nekoliko bolj južno. Ameriški obrežni ledolomec je odplul, da bi jih poskusil zdrobiti.

»Hvala!« je dejal Davis. V kepo zmečkani list se je v žepu pridružil prvemu. »Čujte pazno in če prejmete še katero novico, me nemudoma obvestite!«

Odšel je, pa se vrnil, pomolil glavo skozi vrata in opozoril:

»Razen mene naj nihče o tem ne izve.«

»Dobro, zapovednik!«

Počasi se je oddaljil. Čemu bi sedaj urno hodil? Odločil se je in njegov cilj ni bil daleč. Štirje koraki ga privedejo na zapovedišče, ki ga zapusti le tedaj, kadar bo v sobi za zemljevide.

(Dalje.)